

VÄNSKAP

GUDS ARBETSMETOD

Stojan Gajicki

VÄNSKAP

GUDS

ARBETSMETOD

Stojan Gajicki

KAPITEL 1

MISSION IMPOSSIBLE

När Gud skulle uppenbara sig för människor på jorden blev han själv en människa i Jesus Kristus. Han levde bland oss, med oss, under samma villkor som vi. Hans mission var att uppenbara Gud för människan och börja etablera Guds rike på jorden. Genom sin död på korset och sin uppståndelse, friade Jesus människan från hennes slaveri under synden och återförenade henne med sin Skapare. Genom detta gjorde Jesus människan kapabel att själv fortsätta med att utbreda Guds rike på jorden. Ett rike som är annorlunda än alla andra riken och som skall, till skillnad från alla andra, bestå i evighet.

För ett sådant projekt måste det finnas en mycket speciell strategi och plan, är kanske första tanken som vi får. Det måste vara genialiskt genomtänkt, fullkomligt i varenda detalj. Det kräver enorma insatser och resurser både i antal människor och materiella tillgångar. Dessa människor som skall fortsätta det som Jesus påbörjade måste vara högt intelligenta, starka personligheter och kompromisslösa hjältar. Vi har hittills konstaterat att vår värld saknar dessa resurser och därför hoppas vi på att en "högre intelligens" utifrån dyker upp och hjälper oss. Ingen har hittills lyckats med någonting, som åtminstone påmint om mänsklighetens dröm. Tvärtom varje gång någon stor makt har etablerats, har det alltid varit på bekostnad av rättfärdighet, med krig, och aldrig till allas glädje. Även de försök som olika religioner gjort i Guds namn, har inte varit annat än fiasko. Kanske just de som försökt skapa Guds rike på jorden med sina religioner, för det mesta har varit och är den absoluta motsatsen till Guds tanke angående detta. Undantag är vissa korta perioder i Israels historia då Guds tanke förverkligades till en viss del, och Israel blev ett exempel på jorden på hur det kan vara när ett folk är under Guds herravälde.

Jesus började sin tjänst med att proklamera: *"Omvänd er, ty himmelriket är nu här!"* Med andra ord är Guds närvaro på jorden i hans Son Jesus, samma sak som Guds rikes närvaro på jorden. Jesus manifesterade verkligen ett annorlunda rike med fullständig seger över ondskan. Efter sin fullbordade mission skulle han överlåta det fortsatta ansvaret för utbredandet av Guds rike till sina lärjungar, eftersom han skulle återvända till sin Fader i himmelen. Han är själv Kungen i detta rike och en dag kommer han tillbaka för att avsluta mänsklighetens historia och för alltid befästa sin Faders rike. Jesus valde att

träna tolv män som han utvalde för att de skulle fortsätta hans påbörjade verk. Det var en enorm uppgift, närmare "Mission impossible", att åstadkomma något som aldrig någonsin hänt i historien. Jesu efterföljare gjorde en enorm insats i början av sin mission. Det mäktiga romerska riket, som då regerade i världen, långt ifrån i Guds rikes anda, som innebär rättfärdighet, frid och glädje, blev ordentligt konfronterat med Guds rikes expansion. Det sades om de första kristna att *"de hade vänt upp och ner på hela världen."* Drömmen började gå i uppfyllelse.

En av de starkaste aspekterna av ett segrande rike är att det är enat. Jesus säger att ett rike som är splittrat inte kan bestå. Han talar också om att Fadern och han är ett och han har bett att hans efterföljare skall vara enade som han och Fadern är ett. Den enheten är ett av de största bevisen på att Gud har sänt Jesus som världens frälsare, att Guds rike är ett segrande rike och ett evigt rike! Det är just i den aspekten som vi kristna hittills har misslyckats mest genom historien. Idag, med facit i handen, kan vi konstatera att drömmen är långt ifrån verkligheten. Kanske är vi längre bort från idealet än någonsin? Ändå säger Bibeln att detta skall ske. Världen skall bli en plats där rättfärdighet, frid och glädje, vilket är Guds rikes väsende, råder under en lång period på jorden.

Varför har vi inte lyckats manifesteras Guds rike i ett större mått? Varför kan vi inte använda dessa enorma resurser som Gud har gett oss på ett sätt som visar världen att det finns en Gud som älskar den och att hans rike är verkligt? Varför blir inte de väckelser som då och då påverkar stora delar av världen mer bestående, utan bleknar efter en tid och blir bara en svag skugga av det som det skulle växt upp till – Guds rikes utbredande? Finns det möjligen en glömd, en borttappad dimension i det arbete vi utför? Kanske är det något så enkelt att vi inte ens märker att det är just den dimensionen som saknas? För ofta är det just de enkla saker vi tappar bort och anser vara oviktiga som i längden visar sig vara viktigare än vi tror. Vi riskerar idag att förvandla hela evangeliet till en av många kraftlösa ideologier och skjuta upp Guds rikes verklighet till den "himmelska dimensionen", medan Gud vill att detta skall vara verkligt här och nu.

"För människor är det omöjligt, men inte för Gud! Ty för (med) Gud är allting möjligt."

KAPITEL 2

GUDS RIKES VÄSEN

Saker kan likna varandra men ändå vara så olika. Någonting kan se så levande ut men ändå vara livlöst. Idag tillverkas plastblommor som ser så verkliga ut men saknar allt det väsentliga som levande blommor har. Livet kan inte ersättas med något som är gjort av död materia.

ORDNING

Bibeln säger att *"Gud är inte oordningens Gud"*. En annan översättning säger: *"Gud är inte upphovsman av förvirringen."* Livet är dynamiskt men inte kaotiskt. Det finns en imponerande harmoni i skapelsen. Universum, planeter, fauna, flora, allt präglas av en harmoni som är fascinerande. Denna ordning är insatt av en intelligens som övergår allt mänskligt förstånd. Materia i sig har ingen förmåga att tänka ut och skapa ordning. All materiell rörelse måste sättas igång av en tänkande varelse.

Guds ordning är nödvändig för livets dynamik och utveckling. Livet motarbetar inte sig självt med sina rörelser. Kaoset skapar inte harmoni och bidrar inte till utveckling av livet. Om Gud skulle släppt livet fritt utan ordning då skulle hela universum varit i totalt kaos och inte uttrycka sig på ett sätt som inte skulle likna livet som vi ser det i skapelsen. Ordning betyder att arrangera, sätta i en fixerad följd som demonstrerar enhet. Om livet skall manifesteras måste det följa en utvecklingsordning, så som det är manifesterat i skapelsen. Allt i skapelsen följer den inbyggda ordningen. Det är när ordningen störs som kaoset uppstår. Jag beundrar järnvägsnät som har byggts över hela världen. Vilket jobb och vilken ordning! Men trots att det är så bra gjort, vad skulle ske utan tidtabell för olika linjer? Själva järnvägssystemet är ingen garanti för ordning. Det måste finnas "en hjärna" bakom tidtabellen, annars blir det kaos.

I församlingen i Korint blandade man ihop andlig dynamik med oordning. Var och en gjorde hur man ville med tanke endast på sig själv. De varnades av aposteln Paulus med orden: *"Men låt allt ske på ett värdigt sätt och med ordning."* Livet uppenbarar sig till allas nytta. För att det skall kunna ske så måste var och en vara medveten om att *"ingen människa är en ö, hel och fullständig i sig själv; varje människa är ett stycke av fastlandet."* En individ kan inte tänka endast på sitt eget intresse, därför att den är en del av helheten och är beroende av helhetens

harmoni. Vilken kontrast mot tanken som präglar västvärlden där individualismen betonas så starkt! Kaoset som invaderar vår värld mer och mer är en direkt konsekvens av att människan överger Guds ordningar i livet. Profeten Jesaja såg, 700 år före Kristus, en hel del av det vi drabbas av idag: *"Jorden har blivit orenad under sina invånare, ty de har överträtt Guds undervisning, kränkt lagarna och brutit det eviga förbundet (ändrat ordningen)."*

Det är viktigt att se att ordningen är till för livets utveckling. Livets Skapare har stadgat olika ordningar för livets olika former. Ordning är aldrig ett hinder för livets utveckling! Ordning är en del av Guds personlighet. Den är nödvändig för manifestation och existens av allt liv, både det fysiska och det andliga livet.

VÄRDE

Allt i skapelsen har sitt värde. Hela naturens funktion är nära kopplad till olika stora och "små" faktorer. Vissa element i skapelsen är så osynliga och små, att vi knappt vet, och ännu mindre märker, hur betydelsefulla de är för allt livs existens. Samarbete mellan flora och fauna in i minsta detalj, har ibland så stor betydelse att jorden inte skulle kunna leva utan det. Exempel på detta är gömda koraller och deras enormt viktiga roll i naturen.

Det Gud har skapat och lagt ner i sin skapelse kan inte vara meningslöst och värdelöst. Guds sätt att värdera är inte i enlighet med storlek och utseende, utan har betydelse genom sin funktion. Detta är en av de viktigaste principerna för att kunna förstå Guds sätt att bygga sitt rike på jorden. Förståelsen av detta hjälper oss att behandla allt i skapelsen på rätt sätt. Att allt i skapelsen har sitt värde betyder inte att allt är lika värdefullt. Det är inte nödvändigt att nämna att vi kan leva lättare utan vissa saker, men att saknad av vissa andra saker kan innebära till och med livets slut. Utan kaffe dör inte människan, men utan vatten blir det ingen fortsättning av livet.

HIERARKI

När vi förstår Guds sätt att värdera, då kan vi också förstå att det finns en viss värdeordning i hans värld, en sorts hierarki. Detta ord har en negativ klang i våra öron därför att vi lever i en värld i vilken hierarkin är just ett av de stora problemen. På grund av det sätt som vi uppfattar och tillämpar det ordet skulle uttrycket Guds ordning vara mer lämpligt än hierarki.

"Ty Herren, er Gud, är gudarnas Gud och herrarnas Herre, den Gud som är stor och väldig och inger fruktan, som inte är partisk (som icke har anseende till personen) och inte tar mutor! Han som är Skaparen av allt är den högsta

instansen. Ingen person står högre. Det är utgångspunkt och grund för all rättfärdighet i världen. Guds rike är ett evigt rike för att det är ett rättfärdigt rike!

”Behöver man Gud för att inte ta sig själv alltför mycket på allvar? Måste det finnas en yttersta och högsta instans som man överlåter beslut på? Vilken kontroll skulle man ha om man tillät sig själv att fatta beslut? Samförstånd med sig själv i egenskap av högsta instans innebär ett gott stycke korrumperande makt. Hur låter sig denna instans hejdas utan tro på Gud?”

Dessa två texter skulle egentligen vara tillräckliga för att etablera den rätta utgångspunkten för det tänkande som behövs för att kunna förstå Guds rikes natur och den dynamik som finns i det. När Gud skapade människan gav han henne mandat att råda över allt skapat. En sak var dock undantag – människor skulle aldrig råda över varandra. Bibelns klara budskap när det gäller relationer mellan oss människor är *att tjäna varandra!* Däri ligger en oersättlig faktor för Guds rikes utbredande på jorden!

”Ställningen ger dig aldrig rätten att befalla. Endast skyldigheten att så leva att andra kan mottaga din befallning utan att förnedras.”

Slutsatsen angående hierarkin skulle då vara följande. I en situation/process, har vissa saker/personer viktigare roll i en del av processen än andra. För att tända en brasa behöver man tändmedel, tändstickor eller något liknande, som initierar eld. Därefter är dess roll avslutad. Sedan är det viktigt att det finns material som skall brinna. Om vi vill tända elden måste vi ha ved eller liknande som kommer att brinna och producera värme. För den delen av processen är ved långt mer värd än tändstickor. Men vi kan ha tonvis med material att bränna. Utan tändmedel får vi ändå aldrig eld. Båda dessa medel är otroligt viktiga, ja nödvändiga, och därför är det inte frågan om vilket som är mest värt, utan när deras värde kommer till sitt rätta uttryck.

Guds ord talar om olika lemmars nödvändighet för att kroppen skall fungera rätt. ”Foten kan inte säga till handen: Jag behöver inte dig!” Självklart kan vi gå utan hand, men för helhetens skull kan inte en lem bortse från behovet och värdet av den andra. Människor kan leva utan många lemmar i sin kropp, men utan några av dem kan ingen leva.

Så är det med vår gemenskap och våra relationer också. Vi är alla glada att få komma till en gudstjänst tillsammans. När det kommer då till lovsångsstunden är det inte rimligt att de som ska städa kommer och säger att de vill städa då.

Med detta inte sagt att den gruppen inte är viktig. Den skulle gjort sitt då det brukar göras och på det viset bidra till helhetens välmående. Uppskattningen skulle inte utebli för vad de betyder. Likaså kan det vara olämpligt att en vill sjunga då någonting annat är på gång i gudstjänsten. Varje sak har sin tid - inte för hierarkins skull utan för ordningens skull. Om detta inte fungerar så får inte livet manifesteras, utan kaos och förvirring träder in. Gud är ordningens Gud och olika dimensioner av livet manifesteras i sin av Gud givna ordning. Men den mänskliga varianten på ordning kan ibland stå i strid med själva livet och vara ett hinder för livets utveckling.

FRIHET

En av de första känslor som dyker upp i oss när vi möter ordet hierarki är att friheten i en sådan situation är beroende av faktorer som är högst i den ordningen. Men den av Gud givna "hierarkin" är inte begränsande och förslavande, istället befriar den varje individ/del att till fullo vara sig själv och att genom sin aktiva närvaro bidra till fullheten av Guds liv. Att se på hur allt liv fungerar i skapelsen ger en stark känsla av frihet, trots att syndafallets konsekvenser också ger sig till känna. På olika sätt, speciellt i mänskliga relationer, känner vi av begränsningar av friheten.

Jesus kom för att sätta oss fria igen: *"Om nu Sonen gör er fria, blir ni verkligen fria."* Den frihet som vi får genom upprättelse innebär befrielse från slaveriet under syndens makt. Den andra aspekten är att vi blir fria att relatera till varandra på ett sätt som vi i djupet av våra hjärtan längtar efter. Fiendskapen mellan människor, som är en del av syndafallet, är besegrad genom den försoning som Jesus har fullbordat: *"Han är vår frid, han som har gjort de två till ett och rivit skiljemuren, fiendskapen."* Det finns inga "berlinmurar", eller murar mellan palestinier och judar, i Guds rike. Frihet är en del av Guds rikes väsende och är tillgänglig för varje människa och hela mänskligheten!

FULLHET

Det livet vi lever i denna tidsålder är inte det fulla måttet av det liv som finns i Gud och i den relation som Adam hade med Gud innan syndafallet. Människan skapad till Guds avbild kunde i Guds närvaro uppleva ett mått av liv som var helt ostört. Gud har inte tagit bort sin ursprungliga plan och vilja att ge människan det förlorade "livet i överflöd." Hans tanke med skapelsen var inte mindre än en värld full av hans närvaro. Profeten Jesaja har sett jordens och mänsklighetens

framtid: *"... ty landet (jorden) skall vara fullt av Herrens kunskap liksom vattnet täcker havet."*

Det är en dimension som mänskligheten ännu inte har upplevt men som är lovad av Gud som en framtida händelse. Jesus manifesterade Guds fulla härlighet och så kommer även Guds upprättade församling att göra i de kommande dagarna. Upprättelse av hedna församlingen och Israel är det som utgör Guds boning som är *"idel härlighet."* Det var Guds tanke från början och kommer att ske genom Församlingens upprättade tillstånd, som innebär samma mått av Guds närvaro som finns i honom själv: *"... som är hans kropp, fullheten av honom som uppfyller allt i alla."* Detta är den fulla manifestationen av Guds rike på jorden. Det är det Gud vill att världen skall se och uppleva.

KAPITEL 3

DET URSPRUNGLIGA

Om vi skall hitta tillbaka till dessa dimensioner måste vi gå långt tillbaka i tiden. Inte bara till begynnelsen av vår tid och värld, utan även längre in i den tid som för oss inte är känd, men ändå är nämnd i Bibeln. I en av sina böner nämner Jesus två gånger ett viktigt uttryck: *"Far, förhårliga nu mig med den härlighet som jag hade hos dig innan världen var till. Låt dem se min härlighet som du har gett mig, för du har älskat mig före världens skapelse."*

Det är uppenbart att det fanns en gemenskap i himmelen långt innan världen blev till. En underbar kör som sjöngs mycket i Sverige på den tiden då jag blev kristen, på sjuttioalet, har en fantastisk text: *"Nu ser jag Himlen, vilken härlig syn, Himlen, snart så brister skyn, o det ger mig lust att komma dit. Himlen den är evig, Himlen den är härlig, tänk att den är verklighet."* När Gud skapade jorden ville han att den skulle vara full av den himmelska atmosfären. Det är viktigt att se att gemenskapen fanns innan Guds verk med jorden började. Och även den första beskrivningen av människans liv på jorden talar om Guds gemenskap med människan: *"Vid kvällsbrisen hörde de Herren Gud vandra i lustgården."* Gud är närvarande i sin skapelse.

När gemenskapen mellan Gud och människa bröts började skapelsen lida konsekvenser av detta. Gud hade sin egen plan för upprättelse av allt. Att skapa strategi för en sådan process är inte det lättaste. Varje gång det blir kris i världen sätter sig experterna ner och skall skapa en plan för att återupprätta det som gick fel. Att återupprätta jordens och världens förlorade välstånd som människan har orsakat, måste vara en gigantisk uppgift som kräver enorma åtgärder. Det kräver visdom och resurser, mängder av experter och arbetskraft. Därför är det så spännande att se vilken genialisk strategi som Skaparen hittade på. Låt oss se hur han grep in i olika svåra situationer som världen hamnat i och på vilket sätt han löste det.

GUD OCH HANS VÄNNER

Trots allt som hände och som orsakade kaos, kom inte Gud med det vi skulle förväntat oss - en plan med olika punkter om hur han tänkte återställa allt. En allsmäktig Gud, som har all visdom, kunde beskriva en fullkomlig strategi för upprättelse av människan och världen. Men han gjorde inte det. Istället sökte

han personer som ville umgås med honom och ville höra vad han hade på hjärtat. Han sökte själv upp dem och ville bli vän med dem. Han letade efter människor som var villiga att höra om Skaparen hade någon idé om hur saker kan lösas och situationer förvandlas. Det finns alltid många som kommer till honom med sina idéer och ber honom att välsigna dem, men fanns det några som var intresserade av att låta Gud dela sitt hjärta med dem?

Det är egentligen mycket konstigt att inte göra så, för det är ändå han som vet hur hans skapelse skall fungera bäst och hur hans rike skall byggas här på jorden. En av sakerna som var överraskande och upprörde Gud var att Israel många gånger ville göra Guds verk utan att överhuvudtaget samråda med honom. De valde kungar utan att samråda med Gud och dessa kungar gjorde saker efter sitt eget påfund. Israel som skulle manifestera ett annorlunda rike, Guds rike på jorden, slöt förbund med andra folk utan att Guds Ande var med i det. De gick till Egypten för hjälp, utan att rådfråga Gud.

HENOK

Redan i början av Bibeln läser vi om en man som blev en mycket viktig medarbetare till Gud. Men det står inte mycket om vad han gjorde för Gud, eller vad han byggde under sitt liv på jorden. Det finns en kort rapport om denna person och texten säger att Henok vandrade med Gud i 300 år, fick söner och döttrar och sedan han levte i 365 år *"fann man honom inte mer, för Gud hade hämtat honom."* Henok umgicks med Gud dagligen. Han gjorde inte mycket för Gud men han hade pågående gemenskap med honom. Henok och Gud blev vänner. De vandrade tillsammans genom livet. Han profeterade också om Guds dom som i slutet kommer över vår värld och varje person. Henok var den första person som inte har gått genom den fysiska döden när han lämnade denna värld. Det står skrivet om honom att han behagade Gud.

NOA

En av historiens största katastrofer var syndafloden. Världen levde i ett moraliskt förfall som blev anledning till Guds reaktion på det: *"Och Herren såg att människornas ondska var stor på jorden och att deras hjärtans tankar och avsikter ständigt var alltigenom onda."* Även i den situationen fann Gud en människa som blev en trogen vän till honom. Noa var en annorlunda person, en som värderade det som Gud hade på sitt hjärta mera än allt annat. Han vandrade med Gud också. Goda vänner brukar gå på promenader, vandra med varandra. Gud kunde anförtro sina tankar och planer till Noa. Gud hade förtroende för Noa.

Det brukar riktiga vänner ha mellan sig. Tillsammans med Noa började Gud en helt ny epok på jorden.

ABRAHAM

Det kom ännu en dramatisk händelse i historien, när mänskligheten försökte "störta Gud". De tog makten i sina egna händer och byggde Babels torn. Ondskan nådde åter sådana proportioner att Gud var tvungen att gripa in på ett drastiskt sätt. Efter detta blev det ännu en ny fas i historien. Trogen sin praxis fann Gud en person som han skulle göra sitt verk tillsammans med. När moralen fortsatte att sjunka, och Sodom och Gomorra skulle förstöras, valde Gud att dela sina tankar med Abraham. Han och Abraham samtalade om allt som var på väg att hända och Gud lyssnade på Abrahams åsikter om situationen. Relationen mellan Abraham och Gud var mycket djup. Det finns inte många relationer i vilka det ömsesidiga förtroendet var så djupt som mellan Gud och Abraham. På flera ställen i Bibeln kallas Abraham för Guds vän, även av Gud själv.

MOSE

För att befria Israel från slaveriet i Egypten kunde Gud ha skickat en mäktig armé av sina änglar, eller göra det på något annat övernaturligt sätt. Men även denna gång valde han en person, som han såg hade ett brinnande hjärta för Guds sak. Mose blev Guds utvalda redskap, hans medarbetare för den svåra uppgiften. Gud skickade inte Mose till en militär skola för den sakens skull. Han byggde istället en nära relation med Mose. De två umgicks vid ett tillfälle i fyrtio dagar och nätter, ensamma på ett berg. Ingen människa har någonsin haft detta privilegium att Gud skulle vara med henne så lång tid. *"Och Herren talade med Mose ansikte mot ansikte, som när en man talar med en annan."*

VÄNSKAP – GUDS ARBETSMETOD

Alla nämnda exempel på människor som Gud använde har en sak gemensamt – de var vänner med Gud. Det är tydligt att denne allsmäktige Gud, som har all visdom och alla möjligheter att förverkliga sina planer på jorden genom perfekta strategier, väljer en helt annan väg! Han har valt en metod som få av oss skulle bestämma sig för. Egentligen är det fel att kalla detta för metod, för det handlar om en relation! Men om vi skulle använda den terminologin så kan vi säga att *vänskap är Guds arbetsmetod!* Det är vänskapsrelationer som är Guds sätt att bygga sitt rike på jorden.

Bibeln talar om att Gud gör ingenting utan att uppenbara sina planer för sina tjänare profeterna! De är Guds förtroendevärda vänner och medarbetare. Gud

letar efter sådana personer för vilka han kan öppna sitt hjärta och dela sina intentioner med. *"För vem var bland Herrens nära vänner, som kunde se och höra hans ord? Om de var bland mina nära vänner, då skulle de förmå mitt folk att höra mina ord och att vända om från sin onda väg och sina onda gärningar."*

KAPITEL 4

DEN BORTTAPPADE DIMENSIONEN

Att se denna dimension i Guds sätt att arbeta med och genom sin församling i världen är av avgörande betydelse. Det verkar som om den aspekten i världens affärer är en okänd dimension. Vad värre är samma påstående gäller Guds församling idag. Vi har anammat arbetsmetoder som råder i världen och tror att dessa skall bidra till att Guds rike byggs och sprids på ett mer effektivt sätt. Världens system har bra principer, som självklart är präglade av det gudomliga som finns i människan. Ändå är världens system och Guds rike två skilda världar. De skarpaste jämförelserna mellan dessa två finns i Jesu ord, när han säger att *"det som står högt i människornas ögon är avskyvärt inför Gud"*, och när han säger till Pilatus att hans rike inte är av denna världen.

Människan tappar i sin vandring genom livet ofta de viktiga principer som livet egentligen helt och hållet bygger på. Vi är medvetna om att relationer är det viktigaste som finns och att de har den starkaste påverkan på våra liv. Inget materiellt överflöd kan ersätta relationer. Ingen kärlek finns utan relationer, inte något verkligt liv heller. De högst värderade relationerna i livet är vänskapsrelationer. I dessa relationer delar man sina viktigaste funderingar och djupaste tankar och känslor med varandra. I sådana relationer får det verkliga livet utrymme. Då borde det inte vara förvånande att det viktigaste jobbet som kan göras på denna jord, att bygga och manifestera Guds rike och sprida den himmelska atmosfären, måste göras på samma sätt som Gud från början valde. Vänskapsrelationer bevarar en familj hel, en församling enad, ett rike osplittrat.

Ser vi på dagens kristna församlingar kan vi utan överdrift konstatera att denna dimension saknas i de flesta sammanhang. Det har genom tiderna varit mycket splittring bland Guds folk. Trots att det oftast förklarats med påståenden att det var kärlek till sanningen som var orsaken, vågar jag säga att den vanligaste orsaken var saknad av en så äkta och djup gemenskap att den skulle vara värd att kallas för vänskap. Riktiga vänner kan gå vidare tillsammans även om uppfattningarna är olika. Självklart måste grunden vara den som Gud har sagt att vi skall stå och bygga på. Visst måste kärleken och sanningen vandra hand i hand. Men att påstå att de flesta konflikter som är anledning till splittring bland Guds folk är orsakade av någons större iver och kärlek till sanningen, är minst sagt överdrivet och inte så sällan osant. Det är saknad av ärlighet och villighet att leva i djupa vänskapsrelationer som är den vanligaste orsaken till att vi inte upplever

mer av det gudomliga liv som Jesus själv uppenbarade och lovade oss att vi skall kunna leva i. Han har lovat ett liv i överflöd! Han är sann i allt vad han säger och förmår hjälpa oss att leva i det.

Vi har prövat så många olika metoder för att göra församlingarna attraktiva. De flesta metoder är inget annat än import från affärsvärldens koncept. Principerna i sig kan vara rätta, de kan bringa vinst också. Dock är det verkliga livet inte funnet i tillämpandet av olika principer, utan i relationer, i vänskap! Det var den stora förändringen som Jesus behövde ta sina lärjungar igenom, den stora tröskeln de behövde komma över, för att komma ifrån det system de levde i och komma in i Guds rikes sätt att leva och verka på. Det är den stora förändringen dagens församlingar också behöver gå igenom om vi skall kunna erbjuda vår värld något mer än det vi har kunnat ge hittills.

DET VI HAR SETT OCH HÖRT

När aposteln Johannes skriver sitt brev till de första kristna börjar han med att berätta för dem vad de har sett, hört, skådat, rört vid. Livet har uppenbarats för dem och de längtade efter att andra också skulle få uppleva detta liv. Sättet att uppleva det livet var genom att ha gemenskap med Fadern och hans son Jesus och med varandra. Relationer!

Jag blev frälst år 1975 här i Sverige. Den enda orsaken till att jag lämnade forna Jugoslavien var min desperata längtan efter att uppleva att Gud är verklig. Jag lämnade mitt jobb, familj och vänner och gav mig av på en resa som jag inte visste innebörden av. Ingen tanke fanns att stanna och jobba i Sverige. Jag behövde långt mer i livet än en bättre inkomst. En av mina första erfarenheter i det nya landet, den nya miljön, var just en ny dimension i gemenskapen som jag fick uppleva bland de människor som blev mina nya syskon i Jesus. Jag har haft många bra vänner innan jag blev kristen också. Vi delade väldigt mycket i livet och trivdes med varandra. Men att bli född på nytt och komma in i Guds rike gav så mycket mer. En ny gemenskap fanns nu i livet och den gjorde att jag aldrig någonsin upplevt mig som en utlänning under alla dessa år. Ja, när jag gör mina misstag i språket, då blir jag medveten om att jag är en utlänning. Jag har sällan upplevt utanförskapet tack vare den gemenskap jag har med mina kristna syskon och vänner. Trots detta tror jag att vi fortfarande har oerhört mycket kvar att upptäcka och uppleva på detta område.

Under dessa dryga fyrtio år har vi varit med och jobbat i flera olika kristna sammanhang. I de flesta sammanhang har Soila och jag varit med i ledarskap och

på nära håll upplevt det jag vill dela med mig av vad "vi har sett, hört, skådat och rört vid." Tyvärr, i flera av de sammanhang vi har varit i, utöver allt det fina vi har varit med om, har vi sett många svåra saker. Allt det som var svårt handlar om relationer. Under och tecken, uppenbarelser och häftig lovsång och allt annat som tillhör livet i en församling, är inte tillräckligt för att vi skall uppleva det överflödande livet, som Bibeln talar om. Församlingen byggs endast på gemenskap! Bygger man församlingen på något annat än äkta gemenskap så missar man det viktigaste i Guds tanke med församlingen. *Församlingen är gemenskap!*

I de flesta sammanhang, speciellt när det gäller ledarskap, har vi anammat världens sätt att bygga församlingen på. I och med det valet har vi från början kommit under inflytandet av världens sätt att arbeta. Jag kommer att gå in på det på ett djupare sätt i de kommande kapitlen. Jag minns ett tillfälle då jag jobbade i en församling och jag bjöd hem pastorn för att umgås med honom och bara ha en stund av gemenskap. De som jobbar tillsammans, tänkte jag, skall kunna umgås, dela tankar och lära känna varandra. När jag började dela mitt hjärta med honom märkte jag på en gång att han tog det som anledning att börja undervisa mig. Det var inte det jag behövde så mycket, eller förväntade mig i den situationen, som att bara höra hans hjärtas tankar kring det, hans egen erfarenhet av det. Det var att dela erfarenheter och insikter jag längtade efter och på det viset bygga upp varandra och uppleva mer av livet. Men han var en typiskt hierarkisk ledare och utifrån det såg han också på mig och vår relation. Han satt ju på högre position i församlingen, enligt hans filosofi. Vid ett tillfälle sade han att "som ledare kan du aldrig släppa människor för nära dig, för då kan de tappa respekt för dig." Detta var hans ledarskaps filosofi och jag förstod att han inte var intresserad av att dela av sitt innersta, inte ens med dem som han jobbade med.

Man behöver ställa några frågor angående sådan "gemenskap". Den första är: Vad är en respekt på distans egentligen värd? Om jag har en ledarmask på mig och förblir en okänd person för den jag jobbar med, och på det viset skaffar ett mått av respekt hos andra, som inte ens vet på riktigt vem jag är – är detta då ett värdigt underlag för respekt? Vad blir då av den respekten när jag kommer i dager, blir avslöjad, av någon anledning? Den andra frågan är: Hur skulle vi kunna berätta för andra vad vi har sett, hört, skådat, rört vid, om vi inte vågar släppa varandra nära? Gemenskapen som aposteln Johannes beskrivit i sitt brev går långt djupare än en gemenskap på distans, eller den som hierarkin erbjuder. Självklart kan vi inte ha nära relationer med alla, brukar det heta. Men det är mer

en fråga om vi överhuvudtaget har en attityd och är villiga att skapa en miljö, i vilken gemenskap är det centrala. I så fall behöver vi vara villiga att ha gemenskap så som Jesus tänkte att den skall vara, och som han själv ville bygga bland sina efterföljare. En gemenskap som präglas av Guds rikes livsstil.

I en annan församling, när vi försökte bygga en djupare relation med ett par ledare, fick vi höra från dem att i den församlingen var det arbetsgemenskapen som gällde. Visst finns en tjusning i att kratta löv tillsammans, evangelisera tillsammans, vara med på bibelstudier tillsammans, be tillsammans och göra mycket mer. Men det är inte tillräckligt. Den församlingen startade på ett mycket fräscht och dynamiskt sätt. Folk drogs till Jesus och församlingen växte, som vi brukar säga, i alla fall i antal medlemmar. Men om församlingen är "koinonia", det vill säga gemenskap mellan dem som har kommit till tro, hur mycket växer då en församling som har arbetsgemenskap som mått för sitt umgänge? Att jobba tillsammans, och dessutom i en ledargrupp, under många år, och aldrig komma djupare än att ha en formell arbetsrelation med arbetskollegor, är inte riktigt i linje med vad Gud har tänkt. Speciellt inte när det handlar om Guds rike och att bygga hans församling.

Många av splittringsproblemen i våra församlingar uppstår på grund av ytliga relationer mellan dem som är ledare och jobbar tillsammans. Personer som förstår vad det handlar om att vara med och bygga Guds rike på jorden måste också begrunda Jesu ord till sina lärjungar, att de inte var "endast hans anställda medarbetare" utan även hans vänner!

KAPITEL 5

DEN MÄNSKLIGA VÄGEN

Genom skilsmässan från sin Skapare bröt människan inte bara med Guds inflytande i hennes liv, utan öppnade också för ett alternativ som djävulen erbjöd henne. Erbjudandet var att hon skulle kunna leva utan Gud och skapa en värld i vilken hon själv sitter på tronen. På en gång efter människans separation från Gud började utvecklingen av två linjer, två processer i världen. I den ena vill Gud upprätta människan till hennes ursprungliga syfte och position. I den andra är det människan som försöker nå till en nivå där hon inte behöver Gud, utan kan vara "gud" själv, som djävulen, lögnens fader, lovat henne.

Som Gud har sitt sätt att förverkliga sina syften så har också hans motståndare sin arbetsmetod. Båda jobbar genom den enda kanal de har i världen – människan. Det är uppenbart att det finns en stor sanning i uttalandet: *"Det är synd om människan"*. Det kanske är på sin plats att säga att det mest tragiska inte är hennes position i dramat, utan hennes val som gjordes i början och följs av de flesta också idag. Vi måste komma ihåg att Gud inte tog bort sina resurser från människan bara för att syndafallet inträffade. Hon är fortfarande kronan av Guds skapelse, Guds avbild. Resurserna hos henne är fantastiska, nästan obegränsade. Det som är avgörande för all utveckling är människans val. Avgörande frågan blir under vems inflytande och vägledning skall hon använda dessa resurser? Bibelns rapport beskriver båda processerna från början och ger oss även den framtida utvecklingen. Guds sätt har vi redan beskrivit i korta ordalag – vänskapen är Guds "metod". Låt oss nu titta på vilken väg människan tar utan Gud.

ALTERNATIV

Bibeln talar om en man som hette Nimrod som var den förste som fick stor makt på jorden. Beskrivningen av Nimrod har i sig en aspekt, hierarki, som i sin tur föreslår att han i sin relation till andra hade en position som inte fanns i Guds ursprungliga tanke för mänskliga relationer. Gud har aldrig avsett att människan skulle äga makten och ännu mindre utöva den över andra människor. Just i detta finns den första och viktigaste skillnaden mellan de två nämnda alternativen, Guds och djävulens. Förmågor som Gud gav människan var avsedda för förvaltarskap av skapelsen och inte för att bygga maktsystem. Förmågor är till

för tjänande och inte för maktutövande över andra människor! Det har Jesus klart och tydligt deklarerat i beskrivningen av sin mission, som var att "tjäna och inte betjänas." Jesus som hade, och har, "all makt i himmelen och på jorden" visste vad syftet med den var. Nimrods namn har också en signifikativ betydelse: "låt oss göra uppror" eller "upprorsmakare."

Det sägs vidare att hans rike hade sin början i Babel. Babel är genom hela Bibeln en symbol för det system som människan bygger utan Gud, som ett alternativ till Guds rike. Babel betyder "förvirring genom blandning." Byggandet av Babels torn var det första försöket att förverkliga ett system som människan försöker etablera i sitt uppror mot Gud - en värld där hon är sin egen "gud". Det är viktigt att se själva väsendet i detta system, för alla ideologiska system, vare sig de är religiösa eller politiska, har Babylon som sin "moder". Varje system är en produkt av människans fallna natur, och är i olika grad under inflytande av samma tankesätt som motiverade bygget av Babels torn: *"Och de sade: Kom så bygger vi oss en stad och ett torn med spetsen uppe i himlen! Låt oss göra oss ett namn, så att vi inte sprids ut över hela jorden."*

Denna text beskriver och förklarar en process som föddes i Babylon och som sedan dess pågår i världshistorien. När man tittar på texten noggrannare så förstår man att det handlar om ett direkt försök att förverkliga djävulens erbjudande i Edens lustgård. Genom uppror mot Gud och förverkligandet av ett nytt system skulle människan sitta på tronen. Ordet torn (som också kan betyda en talarstol) syftar på ett pyramidalt bygge, en hierarkisk ordning, där spetsen når upp till den sfär där de himmelska varelserna rör sig. Målet med tornet var/är att göra framsteg i att uppnå ett namn åt sig själv, ett väl synligt minnesmärke åt individualitet, egenart och särprägel, och att bistå detta med ära och auktoritet. Ser man idag på olika politiska och religiösa system kan man inte undvika att se att de flesta, om inte alla, präglas av de babyloniska elementen.

SYSTEM

System är ett ord som ofta används i vår värld. Det definieras som planmässigt ordning, ordnad helhet, organiserat schema, metod, strikt sammanställning, uppdelning/indelning, värdemässigt klassifikation, rangordning. Ibland kan man höra någon säga: "Är resultaten så goda att man bör systematisera erfarenheten?" Dessa egenskaper har för det mesta en positiv klang i våra öron. Kanske speciellt i västvärlden är dessa egenskaper något vi värderar högt. Vidare anses system vara ett mindre impulsivt och vanligtvis strikt sammanhang. I systemet råder kontrollerat beteende, ofta med reducerade känslomässiga

reaktioner till förmån för starkt logiskt tänkande, eller anpassning till förutbestämda regler.

System passar den mänskliga naturen. Den ger människan möjlighet att mäta sin prestation, värdesätta sina insatser och känna bekräftelse. Den ger kontroll som inger känsla av trygghet och herravälde. Vi gillar inte att saker sker, eller står, utanför vår kontroll. Utan kontroll upplever vi ofta fruktan och desillusionering. System gör det också möjligt att utöva makt, som är en av de farligaste egenskaperna, speciellt om människan är sin egen herre och skapare av regler. Även om intentionerna kan vara ärliga är det ytterst svårt för en människa att undvika de biverkningar som relationer inom ett system producerar. System är människans produkt. Hon är efter syndafallet inte kapabel att bete sig rätt och kärleksfullt. Därför blir hennes egen idé om system också hennes fiende. System har en stark förmåga locka fram det värsta som finns i människor.

När aposteln Paulus beskriver historiens slutfas nämner han att människors negativa egenskaper kommer att manifesteras allt starkare: *"Människor kommer att bli alltmer egenkära, pengakära, skrytsamma, inbilska, hånfulla, olydiga mot sina föräldrar, okänsliga för sina medmänniskors och det gudomligas värde, hänsynslösa, oförsonliga, skvalleraktiga, obehärskade, grymma, illvilliga, opålitliga, obetänksamma och uppblåsta. De kommer att bli beroende av nöjen och allergiska mot Gud."* Dessa egenskaper är alla en del av den mänskliga naturen. När de får obehärskat spelrum i relationer blir det "helvete på jorden". Det som kan bekämpa och stoppa detta är äkta vänskapsrelationer som är grundade i Guds kärlek till oss och vår kärlek till varandra. System bidrar till dessa negativa egenskapers styrka, vänskap bekämpar det.

KAPITEL 6

VÄNDPUNKTEN

Gemenskap/vänskap mellan Gud och människa var grunden för allt Guds verk på jorden. Egentligen var det Gud som skulle göra arbetet genom människan. Israels folk hade privilegiet att tro på en Gud som är närvarande i allt de behövde gå igenom. De hade gudomlig visdom och resurser till förfogande för allt som de behövde göra. I sin stora visdom skulle Gud själv välja personer som skulle vara hans redskap för att genom dem utföra sitt verk. På det viset skulle alla förstå och se att det är Gud själv som är verksam bland dem och genom dem. All uppmärksamhet skulle vara på honom som är Skaparen! De skulle vara ett annorlunda folk. De behövde speciell person som de skulle sätta sin förtröstan till. Den osynlige, men ändå den verkligaste personen, Gud själv, var hela tiden deras ledare och hjälpare. Inget annat krävdes för att det skulle fungera än gemenskap/vänskap med honom.

Men så en dag kom Israels folk med ett begär om något "mer konkret" än den osynlige Guden. De ville bli såsom alla andra folk, de som valde "det andra alternativet". Efter flera hundra år av otaliga praktiska bevis på Guds närvaro och aktivitet bland dem, ville Israels folk byta ut Guds arbetssätt mot något annat. Ett otroligt ologiskt val. All framgång som de hade som folk, alla segrar över sina fiender, var på grund av att de följde Guds väg och levde efter hans instruktioner. Det var Guds sätt som var den segrande "metoden". Varför skulle de vilja byta ut något som var så överlägset alla andra sätt? Varför byta ut ett sätt som så många gånger visade sig vara det bästa, som de med egna ögon hade sett och vittnat om. En fråga som kan vara svår att besvara utan att ta i beräkning människans natur och den andliga verklighetspåverkan som hon är utsatt för.

PROFETER OCH DOMARE

Fram till den stunden när de valde att vara som alla andra folk var Israels folk ledda av Gud genom profeter och domare. De hade ingen kung. Poängen med det var att de skulle vara beroende av Gud och inte av en människa. Visst använde Gud olika människor, men det var tydligt och uppenbart att det inte var genom någon människas styrka eller kraft som det skedde, utan genom Guds kraft. Anledningen till detta är tvåfaldig och båda har att göra med Guds beskydd över människan angående djävulens erbjudande.

Det första är att människan behöver förstå att hon inte är allsmäktig och inte förmår välja eller göra det som är bäst för henne utan Gud. Hon är beroende av sin Skapare och i det ligger hennes trygghet och beskydd. Det andra är att "när hon lyckas", det vill säga låter Gud göra något genom henne, så skall Gud äras för det. Det är dessa två aspekter som är själva kärnan i djävulens erbjudande till människan – *"ni skall bli som Gud."* Det är detta som är hans gömda agenda. Genom att få människan att tro på det vill han använda henne för eget mål – att sätta sig på mänsklighetens tron och själv bli mänsklighetens "gud". Det var hans ursprungliga ambition som kommer att förverkligas en kort tid i slutet av historien genom Antikrists uppträdande. Det kommer att bli den fullkomliga och värsta manifestation av de felaktiga val som människan gjorde i början av sin historia. Denna bakgrund är av största betydelse för att kunna förstå allvaret och konsekvenserna av Israels val. Vi måste förstå den andliga verkligheten som påverkade deras beslut för att förstå konsekvenserna av det.

BÖRJAN TILL ETT FELAKTIGT SYSTEM

*"Då samlades Israels alla äldste och kom till Samuel i Rama och sade till honom: 'Du är gammal och dina söner vandrar inte på dina vägar. Sätt nu en kung över oss till att styra över oss, så som alla andra folk har.'" Här började det som Guds folk fortfarande, även i vår tid, styrs av! Det var ett val mellan Guds sätt och det alternativa sättet. Ett val som hade långt större och svårare konsekvenser än de kunde ana när beslutet fattades. Hela Israels historia kom till en vändpunkt. Israel valde att en människa skulle vara deras ledare istället för Gud själv. Då vändes deras uppmärksamhet från Gud till människa. Det var den praxisen som hednafolken levde efter. Kungen var "både människa och gud". I vissa kulturer finns fortfarande den uppfattningen om kungar. Trots att Gud genom profeten Samuel varna dem för deras val, ville de inte lyssna. Denna världens anda fick grepp om deras resonemang. Saul blev den första kungen i Israel och hans rike blev en prototyp för ett system som byter ut Gud mot en man. Profeten Samuel tog illa upp, men Gud talade till honom att det inte var honom de förkastade utan Gud själv. Samuel sade då till Israels folk: *"Men idag har ni förkastat er Gud, som räddade er ur alla era olyckor och svårigheter..."* Detta *"trots att Herren er Gud är er kung."**

MYTEN OM EN MANS LEDARSKAP

Ibland hör man människor säga att vi måste ha en person som leder församlingen. Någon måste ha yttersta ansvar och auktoritet sägs det, vilket i och för sig är sant. Som argument för detta nämns ledare och kungar i Gamla testamentet. Sanningen är att det var först och främst ett fel val! Det andra är att även när Israel hade kungar var det inte de som ledde folket! Speciellt inte endast de själva. De verkliga ledarna var profeterna, för att de genom sin begåvning hade förmåga att höra Gud. Gud gav dem en funktion och roll som gjorde att de var den egentliga länken mellan honom och folket. När Gud talade till kungar gjorde han det i regel genom profeter. I vissa fall, som med David, kunde Gud tala direkt till kungen, därför att David hade en profetisk ådra i sig. Präster var den tredje tjänsten som var given av Gud för att hans rike skulle kunna manifesteras bland hans folk på jorden. Dessa tre tillsammans var Guds verktyg. Kungen var egentligen "ansiktet utåt", och hade sin roll i det politiska livet, men var långt ifrån den mest betydande faktorn för Guds folks andliga välmående. Hans attityd mot de andra två tjänsterna (prästen och profeten) och hans samarbete med dem, var av avgörande betydelse för hans kungadöme och kungaposition.

Det farligaste av allt med en kung som ledare var att folkets förtröstan, i så många aspekter av deras liv, blev mer inriktad på kungen än på Gud själv. Det sistnämnda kan vi även idag se inom kristna sammanhang som arbetar efter världens sätt – systemet. Visst fanns även inom det systemet ledare som behöll en ödmjuk attityd och levde i nära gemenskap, var beroende av Gud och ledde folket på rätt sätt. Men det var varken kung eller det system som hedningarna följde som Gud tänkte för sitt folk. Den bibliske ledaren är inte en person som anses vara stark och därför sätts i spetsen för att leda folk. Den bibliska beskrivningen av en ledare är mer en som, trots all sin begåvning, känner sig tillräckligt svag, för att tillsammans med de andra tjänsterna och folket gå till Gud och bekänna deras desperata beroende av honom, hans visdom, närvaro och ledning. Sådan ledare var Mose, som sade till Gud att han och folket inte kunde gå vidare utan Gud. Vi måste lägga märke till att Mose aldrig blev insatt som kung, utan att han var en profet! Han tog inte den plats som bara tillhörde Gud och var inte ersättning för Guds roll i Is

KAPITEL 7

FÖRVIRRINGEN

Det är viktigt att nämna att valet av kung inte innebar att Israel förnekade Gud helt och hållet. Det som var den verkliga förändringen som har betydelse också för oss idag, var folkets sätt att tänka. Det ändrades drastiskt. Ett mentalt skifte hade inträffat. Folket fick för sig att en människa, med en titel som betydde så mycket för andra folk, skulle vara tillräckligt bra som ledare för dem också.

KANSKE RÄTT ÄNDÅ

Saul blev vald till kung och var en ståtlig man, vackrare och huvudet högre än alla andra. Utseende tilltalar folk, gör intryck, påverkar människors sinnen, tillit och val. Så tänker världen – storlek, mängd, skönhet och titlar är det man ser upp till och ofta litar på. Saul var den typ av ledare som människor ville ha då och vill ha idag. Gud gav dem det de ville ha. Även den erfarne profeten Samuel var inte helt fri från inflytande av sådant tänkande. Saul måste trots allt ha gjort intryck på honom. Samuel visar sin svaghet för det nya tänkesättet när han, efter att Gud förkastade Saul, skulle välja en ny kung i Israel. Bland alla kandidater till kungatiteln fästes han uppmärksamhet på Eliab, Ishais son, som uppenbarligen "glänste med något i sitt utseende". Samuel tänkte inom sig att han måste vara den nya kungen men Gud varnade Samuel med orden: *"Se inte på hans yttre och hans resliga gestalt. Jag har förkastat honom, för det går inte efter vad en människa ser. En människa ser det som är för ögonen, men Herren ser till hjärtat."*

Jag har sett erfarna gudsmän imponeras en bit för mycket av unga ledare och deras "andliga begåvnings utseende". Att deras begåvning syntes blev viktigare än frukten i deras liv och gav tydliga signaler att "deras rike" inte kommer att bestå med den ledarskapsfilosofin. I många fall rasade inte bara "deras rike" utan även deras liv. Det är sorgligt att se att det tankesätt som råder i världen fortfarande styr en hel del av våra beslut angående ledarskap i våra församlingar. En läkare, direktör eller någon med liknande lysande titel och position är inte för meriters skull självklar ledare i Guds församling. Det är varken en fördel eller nackdel, utan en bisak i Guds val.

Trots Israels felaktiga val, att vilja ha en kung, övergav inte Gud sitt folk. Han älskar sitt folk, han älskar världen, och därför kan han använda även det som inte är helt och hållet i linje med hans vilja. Att han gör så är inte bekräftelse att det

är rätt. I frånvaro av det som är hans bästa val tar han det som människan väljer till förfogande. Han sade att om folket och kungen lydde honom och hans ord skulle han välsigna dem och vara med dem.

Så Gud smorde Saul med sin kraft. Detta var inte Guds samtycke till deras val, utan hans kompromiss för Israels skull, för att han hade ett syfte med dem som folk. Så har Gud gjort många gånger. Han lovade att välsigna Ismael och göra ett stort folk av honom, även om Ismael inte var den som Gud skulle sluta ett förbund med enligt löftet till Abraham. När Mose slog klippan med sin stav två gånger kom det otroligt mycket vatten fram. Folket ansåg inte det vara något konstigt. Mose såg ut som en mäktig ledare. Visst trodde de att Mose gjorde rätt och i enlighet med Guds vilja. Men Guds välsignelse kom *trots* att Mose gjorde precis tvärtom mot vad Gud befälde honom att göra. Det blev svåra konsekvenser för Mose. På grund av detta, trots enormt stora manifesterade under och välsignelser, kom han aldrig in i löftets land. Välsignelsen är inte alltid bevis på att allt står rätt till. Även idag finns mycket av Guds välsignelse över hans folk, hans Församling, trots att mycket av det vi har i våra församlingar inte är i överensstämmelse med Guds ord och hans principer.

Detta är speciellt sant angående ledarskapsfilosofin. Vi har anammat mycket av världens tänkande i våra kyrkor. Inte bara i västvärlden, där det har gått åt fel håll med stora steg. Vem skulle idag i västvärldens församlingar anställa en vanlig fåraherde till pastor eller präst? För att spetsa till det lite - vilka kyrkor skulle anställa Jesus idag som pastor eller präst? Han hade inget diplom eller egenskaper som dög i deras ögon, vilket gjorde honom oduglig inför landets ledare på den tiden. Han hade inte de "synliga meriter" som är så eftertraktade i dagens "moderna värld och kristendom". Jesus gick inte i deras skola. Han var inte del av deras system och därför kunde de inte acceptera hans auktoritet.

Det finns en stor förvirring bland Guds folk idag angående den här problematiken. Troende har blivit fostrade i världens systems anda och tänkande. Det är det flashiga, spektakulära och stora som anses vara "det andliga" och framgångsrika. Ledare som är trendiga i sitt utseende, i sitt sätt att tala, sin ledarskapsstil – med andra ord, de som är ledare efter världens sätt att tänka - prioriteras och väljs lättare även i församlingar. Vi skulle kunna säga att även idag leds Guds folk väldigt ofta av "kungar". De som är ledare för Guds folk kan ofta bete sig på det viset. Ledare av den typen behandlar församlingar som sitt eget företag. Till detta bidrar också folkets attityd. Folk blir otrygga om det inte finns en pastor, för vi har blivit så indoktrinerade av tanken att en person

måste "vara i spetsen" för församlingens aktiviteter. Som om det skulle betyda att om inte en pastor finns så är Gud inte med?! Varför står det då skrivet att han har gjort oss, inte några, ännu mindre bara en, utan oss alla, till präster i hans Rike? Gäller inte den regeln en församling också? Den anda som råder i Guds rike skall prägla en församling också. Visst finns det många sammanhang som är ledda av en ledare som växer så det knakar. Är detta då bevis på att det är rätt ledarskapsfilosofi och i enlighet med Guds ord? Aldrig! Guds välsignelse kommer till dessa sammanhang av två olika anledningar. Den första är att trots det felaktiga valet, älskar Gud sitt folk och har valt att verka med oss i alla våra svagheter och felaktiga val. Den andra är att även bland kungar fanns, och finns även idag, de som älskade och älskar Gud.

Men titta, han är så duktig och så smord, säger folk. Saul var det också och allt med hans ledarskap slutade på ett tragiskt sätt. Sauls ledarskapsstil och rike är ett varnande exempel, som en främmande arbetsmodell inom Guds rike. Vi måste förstå att själva titeln kung är i direkt opposition till Gud. Gud är den ende sanne ledaren och kung för sitt folk. I hans Rike kan ingen vara hans vikarie! *Han verkar genom individer som är hans vänner och inte hans ersättare!* Därför är titeln pastor också så nära den faran som det går att komma. Det visar vår praxis idag i våra församlingar, i vissa mer än i andra. Fortfarande låter Gud i sin nåd välsignelse vila över sitt folk, även då vi har gått ifrån den ursprungliga ledarskapsstil som gäller i hans Rike. Med detta är inte sagt att vi inte måste tänka om eller att han för alltid kommer att välsigna det. Gud kommer att upprätta sin ordning i sin församling även på det området. Den upprättade Guds ordning kommer att uppenbara ännu tydligare att det finns en tveklös skillnad mellan Gud och människa, som ledare. Det kommer också att befria Kristi brudförsamling från förvirringen på detta område.

STARK BÖRJAN

Kung Saul började sitt verk på ett lysande sätt. Han uppträdde, efter att han blev smord till kung, precis på det sätt som folket vill att en ledare ska göra. I en krissituation handlade han så som det förväntas av en ledare. Han visade mod och initiativförmåga och kunde motivera folket till aktion. Det resulterade i en stor seger över fienden och i en förnyad entusiasm för honom som kung. Profeten Samuel och folket såg resultat och, som många av oss skulle gjort, började tro på att allt ändå inte var fel. Ännu mer, vem skulle våga säga att Gud inte var inblandad, att det till och med var rätt val och sätt att fortsätta på? Samuel och folket bekräftar Sauls kungaroll. Men, mitt i det starka euforiska

skeende varnar Samuel folket. Han säger till dem med bestämdhet, att trots de lysande resultaten som var tydliga i början, var valet allvarligt felaktigt. Han repeterar för folket att valet att överge Gud som deras kung och välja en människa istället, var något mycket ont i Guds ögon. Gud gjorde tecken i naturen som var starka signaler på att deras val var fel, även synd, i Guds ögon. Folket greps av fruktan, men ville ändå inte ångra sig och återgå till det rätta sättet, med Gud som deras riktiga kung. De vägrade att ha honom i centrum för allt som de var kallade till att utföra. Kanske just i denna situation visas kraften i djävulens lögn och erbjudande, samtidigt som människans längtan och vilja att dyrka sig själv.

Detta är också ett förvirrande moment som många gånger förblindar människor att kunna urskilja om det som sker verkligen är Guds verk. De synliga resultaten som ett system kan åstadkomma, speciellt i tider när den allmänna situationen är trög och fruktlös, blir ofta så starka att människor har svårt att inte tro på att detta är Guds verk. Men resultaten är inte de enda tecknen på att Guds rike växer. På frukten skall trädet kännas, säger Bibeln. Och inte endast på hur mycket frukt det växer, utan vilken smak den har. Frukt som smakar konstigt är också tecken på att ett träd är sjukt. Tyvärr nöjer sig många med de stora resultaten, som ett stort antal människor eller spektakulära manifestationer, istället för att urskilja vems verk detta är. Bibeln uppmanar oss att pröva andarna, att urskilja källan till de resultat vi ser. Ju mer vi kommer under inflytandet av världens system, desto mer imponeras vi av de yttre manifestationerna och löper större risk att bli lurade. Lärjungarna var fortfarande mycket imponerade av byggnader som tillhörde tempelplatsen när de började umgås med Jesus. Visst har system förmåga att imponera med mycket. Trots det är ett system fortfarande inte Guds metod att bygga sitt rike.

För många år sedan var en grupp ledare samlade i ett land för att be, samtala och analysera det andliga skeende som pågick i landet. En bland dem var mycket yngre än de andra och var där på grund av att en äldre ledare ”tog honom till sitt hjärta”. Det var ett starkt skeende som på den tiden skakade landet. Mycket hände och många trodde att det äntligen kom en riktig väckelse. Många synliga resultat tycktes bekräfta det. I den unge mannens hjärta var det dock en klar signal att detta var ”en Ismael”, som såg ut som Guds äkta verk, men egentligen drevs på ett mänskligt sätt. Men hur skulle en ung man våga säga något som inte riktigt stämde överens med vad många andra sade om skeendet? Det hela utvecklades sedan till det som det brukar bli, ett system. När människan tillämpar Guds principer utan att gemenskapen med Gud och andra är det

centrala, då blir det frukt som inte bidrar till Guds rikes utbredande. Det blir en bländande början, men tiden visar vad det byggs med.

TEST

Förr eller senare kommer tider av testande av varje verk. Alla verk testas, också de som vi gör för Gud och i hans namn. Kung Saul mötte sitt första test. Profeten Samuel sade till Saul vad han skulle göra i en krissituation. Han skulle väntat på honom innan han tog nästa steg. Låt oss komma ihåg - kungar var inte de egentliga ledarna för folket, profeter var det. Fienden var överallt och folket började skingras och lämna Saul. Bara en kort tid innan var det sexhundratusen som följde honom i krig. Nu var det endast sexhundra. Varför? Var det inte kungen som skulle leda dem i deras krig? Kungen skulle vara deras styrka och ledare. Nu var han där, mitt ibland dem, vad var problemet då? Dessutom började resurser saknas för att föra krig, inga vapen fanns i landet. Bara Saul och hans son Jonatan hade vapen.

Det började visa sig vad det mänskliga systemet går för. Ibland dröjer det men det kan inte undvikas – system som bygger på ledarskap som är av denna världens tänkande, tappar förmågan att behålla folket, åtminstone när det gäller Guds församling. Försvinner folket försvinner resurserna också. Kung Saul började göra stora misstag. Han såg på omständigheter och hade inte tid att fråga Gud om råd. Han gjorde också saker som var utanför hans befogenhet – han offrade till Gud. Det jobbet gör inte kungar, men de frestas att överträda sina befogenheter, på grund av den lögn som finns i inbakad i denna titel. Speciellt är det lätt gjort när de blir trängda och är medvetna att folket förväntar sig att de skall lösa problemen. Likaså idag, i de sammanhang där det finns en ledare, som vi kallar "förstepastor", föreståndare eller liknande "kungliga titlar". Förresten, vilket värderings system har skapat denna hierarki och terminologi – förstepastor, andrepastor, tredjepastor? Var i Guds ord hittar man det?

Vi anställer ledare och förväntar oss många gånger att de skall kunna fungera i det mesta. Under den pressen frestas sådana ledare att överträda sin befogenhet och sitt begåvningsområde, istället för att hålla sig till sitt och låta andra fungera i det som inte är dem själva givet. Problemet är att de dras in i församlingens förväntan på dem och försöker leva upp till något som Gud inte har förordnat, utan är en del av systemet. Däri finns också frestelsen att som "en kung" behöva visa sin "allmakt" i sitt ledarskap. System har en hierarkisk mentalitet och ledare som präglas av världens tänkande har lätt att fångas av frestelsen att bli kungar i det spelet.

I en mycket dynamisk församling som under en tid hade stort inflytande på kristenheten blev förstepastorn sjuk. Det var många pastorer där, men ingen skulle göra något innan han kom tillbaka från sjukhuset. Det var någon bland ledarna som föreslog att man skulle söka Gud under den tiden, men det fick inte ske, därför att förstepastorn inte var med i bilden. Ordern skulle komma endast från honom som satt på högsta platsen i hierarkin. Han sade själv vid ett tillfälle att i en församlings arbete "måste någon ändå vara kung"?! I Guds församling? Ett närmast ofattbart uttalande av en ledare för Guds folk. Dock inte så konstigt om Guds församling byggs efter samma modell som ett företag i världen.

Saul föll på ett av sina första tester. Han lydde inte Gud, som ville leda honom genom profetens ord. Istället trodde han att han som kung kunde göra som han ville. Det var därför han förlorade sitt kungadöme. Samuel sade till honom: *"Du har handlat dåraktigt. Du har inte hållit det bud som Herren din Gud har gett dig ... Men nu ska ditt kungadöme inte bestå. Herren har sökt sig en man efter sitt eget hjärta och utsett honom till furste över sitt folk."* Saul och hans rike fortsatte i många år till. I det yttre såg det ut som om Saul och hans rike var "den rätta modellen." Stundvis såg det mycket framgångsrikt ut, men i Guds ögon var det redan på nedgång.

FRAMGÅNGAR OCH ETABLERING

Så var det med Sauls rike. Det gick vidare, delvis på grund av en stark ledare men mest tack vare Guds kärlek och nåd mot sitt folk. Man skulle tro att folk som genomsådar systemet också lämnar det och söker sig till ett annat, bättre, friare sammanhang. På den tiden fanns det inte många val, ty antingen tillhörde man Guds folk Israel, eller så var man hedning. Idag har varje person oändligt många möjligheter att byta sammanhang, om de upplever att deras sammanhang lever efter systemet. Men trots detta gör man inte alltid så. Orsakerna är många. En av dem är att systemet trots allt har en styrka som kan ta folk en bra bit på vägen. Sauls rike växte i styrka, trots att han själv redan var förkastad av Gud som ledare och trots att riket styrdes på ett sätt som var motsatt till det Gud ville. Det står om Saul att *"vart han än vände sig segrade han ... gjorde mäktiga ting."* Saul samlade kring sig duktiga människor, som troligtvis såg möjligheter att avancera i sin karriär och ha nytta av systemet. System är en magnet för människor som präglas av världens tänkande, även inom den kyrkliga sfären. Sådana människor bär inte så sällan inom sig en dröm om att sitta på någon typ av karriärstron en dag. Eller så tror de att det ändå är rätt att göra så som man gör, för att så gör man helt enkelt i vår värld.

En annan anledning till att många stannar kvar i ett system, trots den varnande magkänslan, är människans bekvämlighet. Människan gillar i en viss mån att någon annan tar ansvar för hennes liv. Hon gillar inte tanken att behöva engagera sig för mycket för att saker skall fungera. Många människor är väldigt nöjda om staten tar hand om deras barn, och förväntar sig detta till en viss del. Staten, med sina olika institutioner, har i sin tur övertygat många att de vet vad som är bäst för medborgarna och på det viset utövar man makt över människornas sätt att tänka och leva. På något sätt har många kyrkor gjort så när det gäller den andliga sfären av livet. Vi är i vår natur "andligt lata" skulle man kunna säga. Därför, istället för att uppmuntra människor att lära känna Gud på ett personligt sätt, har olika religioner skapat sina trossystem som befriar individen från onödig ansträngning. Folkets ansvar blir i stort reducerat till att ge pengar till dessa systems uppehälle. Då blir det så som vi har i världen idag – gemene man förklaras på ett eller annat sätt oduglig, eller inte tillräckligt kapabel, att sköta sitt liv, och därför är olika system så välkomna! Och blir det fel kan vi skylla "på de andra", eller försöka störta systemet i tro på att det vi sedan kommer att bygga upp blir bättre. I sådana situationer glömmar vi ofta att det som skapas bara blir en annan variant av en samma vara – systemet! Så har det upprepats genom historien, och kommer att fortsätta så, tills vi återvänder till Guds ursprungliga sätt. Ett är säkert – varje system går mot sitt sönderfall. Inga mänskliga system är eviga och är inte heller tänkta att vara det.

TILLFÄLLIGT MEDEL ELLER SITT EGET ÄNDAMÅL

Systemet kan framstå som mycket attraktivt. Det har egenskaper som tilltalar människan. Det inger en känsla av ordning och trygghet att ha kontroll över situationer. Det verkar ge klarhet i vem som är vem i rang och ordning. Ibland kan en situation vara helt beroende av att saker är systematiserade. Men ett system måste vara flexibelt för att kunna tjäna livet. Det är när systemet utmanas av livets inneboende kraft och behov att expandera som det visar sig vad systemet går för. Vad det egentligen står för, och hurdant ett system är i praktiken, kan man se först när man är inne i det, blir en del av det och behöver verka inom det.

Det är systemets strikta ordning som kan vara ett stort problem i olika situationer, i och med att det ger en alldeles speciell beslutsroll till personen som "sitter på tronen". Systemet förutsätter denna persons förmåga att som den yttersta auktoriteten fatta rätt beslut i olika situationer. Man kan höra i sådana sammanhang som är uppbyggda kring hierarkiskt ledarskap, att i en församling

är det pastorn som "hör Gud" och har ansvar att leda församlingen. Det förutsätter en mycket bred begåvning hos denna person för att kunna fatta rätt beslut på väldigt många olika områden. När man läser Bibeln är det väldigt tydligt att i olika situationer väljer Gud olika personer i enlighet med deras begåvning. Guds typ av ledarskap baseras på funktionsbegåvning och inte position.

När lärjungarna var med Jesus och han berättade att en av dem skulle förråda honom, vände Petrus sig till Johannes och bad honom fråga Jesus vem det var. Varför? Var inte Petrus redan då den ledande figuren, "påven" i sammanhanget? Kunde inte han utifrån sin position ta initiativet i den situationen? Ja, om det var så att Jesus byggde i enlighet med denna världs system, då skulle Petrus ha kunnat göra så. Men Jesus undervisade sina lärjungar från början att hans rike inte är av denna värld. Det innebär att det hierarkiska tänkande som råder i världen inte fungerar i byggandet av Guds rike på jorden. Johannes, med sin profetiska begåvning, hade företräde i detta fall före herden Petrus.

Om då ett system håller fast vid sin struktur och är mer intresserat av att behålla sin form än att ändras för att livet skall få mer utrymme, då har den förlorat sin mening och blir livets motståndare. Det är just det som har hänt med olika rörelser inom både politik och olika religioner. Kristenheten är, tyvärr, inte ett undantag. Därför är det uppenbart att Gud inte är intresserad av att först och främst systematisera livet, utan att ha en relation som med sin flexibilitet prioriterar livet. System försöker alltid att försvara och beskydda sin rätt till ett eget "evigt liv". På det viset blir det ett självändamål och missar det väsentligaste – livet självt. Så dör många rörelser ut. De börjar med uppenbarelse av Guds liv och försöker sedan behålla det genom att bygga upp ett system av det, istället för att ständigt vara öppna för livets nya uttryck.

KAPITEL 8

SYSTEMETS VÄSEN

KUNGAR BETJÄNAS

På en gång när Israel uttryckte sin odelade vilja att ha en kung fick de en allvarlig förklaring och varning angående den ledarstilen som kungen representerade och dess konsekvenser. Det som tydligt kommer fram i texten är att en stor apparat måste sättas igång för att betjäna och uppehålla kungahuset. En tanke är framträdande – en kung tar allt det bästa från folket för sig själv. Allt skulle tjäna honom och bygga upp ett så härligt rykte om honom som möjligt. Detta är vad kungar är ute efter – allt skall tjäna deras framgångar och ära. På det viset får alla en anledning att vara stolta över att tillhöra ett folk som har en så härlig kung. Det är den inneboende drivkraften i den typen av ledarskap. Ju större ära en kung uppnår, desto stoltare blir den grupp av människor som står under honom.

Ett av de största och mest framgångsrika kungarikerna som fanns på jorden var Salomos rike. Hans visdom och rikedom överträffade alla andra. Kungar och drottningar från andra riken kom till Israel för att se Salomos rikes härlighet. Salomos rike var det bästa som människan kunde uppnå i det avseendet. *”Kung Salomo blev större än någon annan kung på jorden, både i rikedom och i vishet. Från alla länder kom man för att besöka Salomo och höra den visdom som Gud hade lagt ner i hans hjärta.* Det var ett exempel på framgång på alla områden. De insatser som dagligen krävdes för att detta system skulle uppehållas och fungera är otroliga. Arbetarna som byggde palatset och annat i riket räknades i hundratusental. Samtidigt innebar allt detta otroligt höga utgifter. Allt detta tillhör systemets natur och präglar dess tänkande och existens även idag. Systemet övergår från Guds enkelhet in i något mycket mer komplicerat. Det blir en annan prioritering också. Själva systemet blir det viktigaste och människan blir till för systemet, istället för tvärtom. De som skapar systemet drar nytta av det på bekostnad av dem som betjänar systemet och dess ledare.

KUNGAR ÄRAS

Visst var det ett frestande erbjudande djävulen gav Adam och Eva. De skulle bli som Gud, på ett sätt gudar. Detta har många sedan dess trott på; romare, greker och många individer och folk. Det trodde många folk om sina ledare, kungar, medan Israels folk gestaltade en helt annorlunda ledarfilosofi. De var ledda av

Gud, genom enkla människor som Gud utvalde och använde, och på det sättet visade att det är han som är den ende som har makt. Men trots att Israel hade sett hurdan Gud är och vilken härlighet han äger, blev det en frestelse för dem att välja en ledare som de ville tillskriva en gudomlig dignitet. De tyckte att det skulle lyfta deras värde som folk med en synlig, mäktig människa, såsom andra folk hade. Öppnar man upp för världens tänkande då öppnar man en dörr för en process som vilseleder och ofta slutar i avgudadyrkan. På det viset luras människan att tro på djävulens löfte – att hon också är gud.

En av de första saker som kung Saul gjorde när han blev vald till kung var att bygga ett monument åt sig själv. Inget konstigt – så brukar folk göra för sina kungar, eller kungar gör det själva. Men han var inte kung i vilket rike som helst, utan i Guds rike. Där finns redan en kung – Gud själv! Hur kan man då sätta sig på den tron som Gud redan sitter på? Det är just det som är faran när människor genom att bygga ett system vill förverkliga Guds rike på jorden. System, i sin natur och som produkt av människans fallna natur, har svårt att undvika frestelsen att sätta människan på tronen. Genom detta får djävulen möjlighet att själv sitta där, vilket också var hans dolda agenda i det erbjudande som han gav människan Adam. Kulminationen av den lögnens verklighet kommer att vara när djävulen, inkarnerad i en människa, sitter på mänsklighetens tron för en kort tid.

Det är uppenbart att även idag uppmärksammas och äras människan alldeles för mycket, även i Guds rike, eller rättare sagt i kristendomen. Namn och titlar beskrivs med stora ord och det talas mycket om det som är mänskligt stort i en ledare. Detta bidrar ofta till att uppmärksamhet och förväntningar förflyttas från Gud till en människa. Gud delar inte sin ära med någon annan och i hans rike är det hans namn som är det centrala och det enda som skall upphöjas.

KAPITEL 9

NÄR ETT SYSTEM UTMANAS

Varje system vill fortsätta att regera så länge det går. Först av det enkla skälet att det gjorde ett genombrott och kom med något nytt och till synes nyttigt. Senare kan det vara av så enkla orsaker som att det inte vill ge plats åt något annat. Det vill inte erkänna att det är odugligt efter en tid. Det kan också bli så att de som har skapat systemet har så mycket nytta av det, att de inte är beredda att gå åt sidan och förlora makten och de privilegier som systemet ger dem. System är människans uppfinning och som sådant alltför otillräckligt för att bestå. Oberoende av hur många olika system vi försöker med, kommer människan aldrig att lyckas skapa ett bestående samhällssystem på jorden. Främsta orsaken är just att det är hennes egen idé. Skild från Gud förmår inte människan skapa någon bestående samhällsordning. Det ena systemet möter sin övermäktige i ett annat system, men alla faller de i slutändan. Den främsta orsaken till detta är den mänskliga faktorn. Det finns alltid nya idéer som utmanar den gällande ordningen. Om det ena systemet inte accepterar sin tillfälliga roll då måste det bekämpa allt som verkar vara ett hot mot dess fortsatta makt och existens.

SYSTEM TÅL INTE OLIKTÄNKANDE

Varje system måste skydda sig mot det som inte passar det. Det som kan utmana ett system anses alltid vara ett hot och måste därför bekämpas och sättas utanför inflytelseområdet. Detta är en "evig regel och praxis" genom historien inom alla system. Inte bara i den politiska världen, utan även i den kristna. För bara någon dag sedan pratade jag med en vän som startade en ny församling för att han var tvungen att gå ut ur ett system som inte ville bejaka, respektera eller tillåta hans tänkande, trots att detta var inom ramen av det bibliska tänkandet. Då motarbetar man tron på mångfald. Det är en av de vanligaste orsakerna till splittring i den kristna världen genom tiderna. Oliktänkande kan ibland vara allvarliga frågor men ibland mycket sekundära. Saken är den att systemet har sin trygghet i tron på att det har hittat ett sätt som är rätt och som folk trivs med och känner sig säkra inom. Därför vill ett system hålla dem utanför som med sina tankar kan hota tryggheten.

UTMANINGAR

Kung Saul fungerade i enlighet med det system som rådde bland de hedna folk som Israel valde att likna. Han var under inflytande av den anda som rådde i dessa rike och därför lyssnade han inte till profeten Samuel eller någon annan. Han betedde sig som människor som tror sig ha makt, och så brukar en kung göra. I en krissituation var det hans son Jonatan som tog initiativet "bakom pappas rygg". Detta sker ofta i sammanhang där ett system är arbetsmodell, för att system inte bygger på relationer, utan mer på regler. Den icke ifrågasättande roll som kung Saul hade började bli ett hinder för den lösning som Israel i den situationen behövde. Uppenbarligen hade inte ens Jonatan en närmare relation till kung Saul, sin pappa. Kungar måste hålla människor på avstånd, även sina medarbetare, om det så är ens egen son. Det är en av systemets stora förbannelser. Det är därför historien vittnar om att just söner dödade sina fäder för att komma åt tronen. Att erkänna att någon annan har bättre lösningar är att utsätta sin position för hot. Den klokare kunde ta över och stöta kungen i så fall. Jonatan var troligtvis medveten om sin pappas ledarstil och valde att prioritera Guds vilja och folkets väl utan att berätta detta för sin pappa, som ändå inte skulle ha lyssnat på honom. När systemet är sitt eget ändamål då blir det hinder, som i vissa situationer måste kringgå för att livet skall få utvecklas.

När systemet ser en utmaning, brukar det stärka sina regler och komma med ännu större krav på sina efterföljares lojalitet för att så kunna stärka sin position. I den situation som uppstod i Israel använde Gud Jonatan för att börja ge seger över fienden, men folket började skingras och lämnade Saul. När Saul såg att tilltron till hans position och auktoritet började minska gav han en order som kunde uppfattas som en mycket stark och andlig handling, men som egentligen motarbetade folkets vilja till efterföljelse. Det är systemets undermedvetna reaktion mot utmaning. När Jonatan överträdde kungens befallning, trots att han inte gjort det utifrån uppror, och hans initiativ bidrog till den slutliga segern, blev hans pappa kung Saul beredd att straffa honom med döden! Systemets herrar tål inte konkurrenser, även om dessa har idéer som bidrar till situationens framgång. De vill ofta helt enkelt äga rätten till allt som ger framgång. Jonatan förstod att "hans pappa hade dragit olycka över landet" med sitt beslut, men ännu värre – att pappa inte skulle ändra sin uppfattning för att visa att systemets regler och ledarens position inte får ifrågasättas.

Detta är systemets tragiska egenskap som blir tydlig när det utmanas. Systemet är skapat av människan och har därför i sig de egenskaper som dess skapare har. Prestige, avundsjuka, konkurrens och stridigheter är inbakade i systemet, för att de är en del av människans natur och ofta är drivkrafter i hennes handlande.

System utmanar och sätter i gång dessa egenskaper hos människan och ger dem liv och utrymme. Om systemet har utmanats av några som börjat uppfatta och avslöja dess rätta natur, då är kriget igång. Det blir en process i vilken alla de värsta krafterna i människans natur vaknar till liv. Det kan gå en så lång tid att dessa inre konflikter förblir osynliga för stora delar av folket. Systemet vet hur man presenterar bara de ljusa sidorna i tillvaron, som gör att det ser ut som om allt är väl och under kontroll. Det har en förmåga att rensa "i sitt hus" och gå igenom sina krisperioder en tid till. Men inte för alltid. Det kommer alltid en tid då det blir avslöjat och börjar vackla.

KAPITEL 10

SYSTEMETS INRE FIENDER

De offentliga förklaringar som systemet ger angående sitt sätt att ta itu med oliktankande och hotande personer är för det mesta en fasad bakom vilken de verkliga orsakerna finns. De moment som visade sig som verkliga orsaker till konflikten mellan Saul och hans rike och David är desamma som vanligtvis blir orsaker till konflikter idag också.

AVUNDSJUKA

När David kom till Saul för att tjäna honom var det för att lindra Sauls psykiska plågor. Med sin musikaliska gåva tjänade David Saul och blev till välsignelse för honom. Det gjorde att Saul tyckte mycket om David och anställde honom i kungapalatset.

En tid därefter räddade den unge David Israel genom att besegra Goliat, då ingen annan vågade ge sig i strid med honom. Han blev högt respekterad och omtyckt av folket, Saul och hans ledare. Han fick en viktig position nära kung Saul. Han blev ledare för hela krigsfolket och var bra för riket och för kungen själv. Men ett litet moment kom, som brukar vara gömt hos många, för att det sker i människans hjärta. Detta blev början till problem i relationen mellan Saul och David. Det är dessa problem som blir de egentliga orsakerna till att systemet faller. På vägen från stridsplatsen till palatset välkomnades David av hela folket som en hjälte. De besjöng honom och visade respekt och beundran för hans insats. Kvinnorna sjöng: *"Saul har slagit sina tusen, David sina tiotusen"*. Detta påverkade Saul: *"Då blev Saul mycket vred. Dessa ord berörde honom mycket illa."* Saul blev avundsjuk!

Avundsjuka är en av de trösklar som systemet ofta snubblar på. Skulle inte Saul istället glädjas åt att han fick en så fantastisk medarbetare, som var så begåvad och skicklig i just de saker som riket behövde? Bättre kunde det inte bli, skulle man kunna sagt och tackat Gud för det. David var den bästa medarbetare som Saul kunde få. De kunde utveckla en relation, med tiden kanske blivit vänner också. Båda kämpade för samma sak, för Guds rikes intresse. Varför blev Saul illa berörd av dessa ord? Jo, för att han var en man som levde och verkade på världens sätt. Han var präglat av den hierarkiska filosofi som systemet bygger på. I ett system blir man konkurrenter snarare än vänner.

I ett system handlar det om att klättra och nå upp till tronen. Och där sitter endast den bäste, starkaste eller den som är skickligast att gå förbi andra och ta plats för sig själv. Sauls position kom i gungning, för plötsligt fanns det en person som hela folket gillade och de såg hans begåvning. Dessutom visste Saul troligtvis att Gud skickade profeten Samuel att smörja David till kung. Han var ju ett direkt hot mot Saul. Om Saul varit en man som hade Gud och hans vilja för sina ögon skulle han förstått att den platsen tillhörde David. Men han var en kung efter denna världs system, och där ger man inte frivilligt sin position till någon annan. Tvärtom, i ett system ser man till, så långt det går, att ingen annan tar ens plats, även om, som det är i många fall, både Gud och andra ser att man inte borde besitta den.

Även inom sin familj mötte den unge David motstånd på grund av avundsjuka. När han kom till sina bröder med mat, i samband med striden med Goliat, var hans äldsta bror Eliab rasande på honom. Han anklagade honom för att vara kaxig, övermodig och till och med ond. Ingenting av detta var sant. Orsaken till hans reaktion mot att David dök upp där och visade mod att strida mot Goliat, var hans avundsjuka mot sin lille bror. Davids begåvning och mod började bli uppenbart för folket och detta blev orsak till avund hos många, även inom hans syskonskara. Det var också fallet med unge Josef och hans bröder som var beredda att döda honom på grund av deras avund mot honom. Pilatus förstod att Israels ledare anklagade Jesus och ville döda honom av samma anledning - deras avund mot honom.

Avund förmår inte unna andra vad man själv inte har. Den åtrår vad andra har och kan inte leva efter den bibliska regeln: *"Gläd er med de som är glada..."* Avund är en av systemets vanligaste sjukdomar och är oftast kronisk. Det är systemets natur som ger avund plats att finnas i relationer. Avund är ofta en initierande orsak till många konflikter, så allvarliga som själva krigen. En person sade: "När två begåvade människor inte kan samarbeta, då är det vanligtvis inte på grund av dogmatiska problem, utan på grund av avundsjuka. Ingen är väl immun mot detta." Avund skulle lättare kunna elimineras om alla involverade var mera medvetna om att de har samma mål och bygger upp något som alla har nytta av. Med andra ord, om det finns vänskapsanda när vi jobbar tillsammans, då får inte avundsjuka mycket plats.

MISSTÄNKSAMHET OCH FRUKTAN

När Saul hörde de lovord som David fick började han tro att något var på gång mot honom själv. Han började misstänka att David hade en plan att störta honom

som kung. Följande tanke föddes i Sauls hjärta: *"Nu fattas bara att han får kungadömet också."* Människans fantasi är uppfinningsrik när hon drabbas av avund och börjar känna sig hotad i sin position. Misstänksamheten ser något farligt även i andras ärligaste intentioner. Vid ett annat tillfälle sände David sina tjänare för att beklaga sorgen till kungen vars döde pappa varit Davids gode vän. Men rådgivare misstänkte att David ville speja på landet och därför skickade sina tjänare dit. De attackerade Davids tjänare och förnedrade dem också. Misstänksamheten ser något som inte finns i andras beteende. I system finns mycket rädsla för att mista positioner och man faller lätt för misstankar mot andra och deras motiv.

"David lyckades i allt han gjorde och Herren var med honom. När Saul såg att han lyckades så väl blev han rädd för honom. Men hela Israel och Juda älskade David, eftersom han var deras ledare och anförare." Livet och "samarbetet" inom ett system präglas ofta av fruktan. Saul började frukta David, för att David lyckades i allt. Detta gav Saul anledning att bli rädd för att David överträffade hans egen förmåga att leda folket och uträtta saker. Han blev rädd för sin nya konkurrent och för att förlora sitt kungadöme. Han såg att alla gillade David och att Herren var med honom, och det gjorde honom ännu mer rädd. Frukten för någon föder aggressivitet som i sin tur på olika sätt attackerar den man är rädd för. Det är ett sätt att skydda sig själv mot den som upplevs som en fara. Ett tråkigt färskt exempel på detta var det senaste presidentvalet i USA. Så många anklagelser som de två kandidaterna gjorde mot varandra visade på vad konkurrens kan motivera till. Det är förstaeligt att en som känner sig underlägsen också känner fruktan för sin överman och då kan "attack bli bästa försvar".

KONTROLL OCH MANIPULATION

Ledare i ett system vill alltid ha kontroll över allt som sker. Därför är ett system vanligtvis byråkratiskt. Det måste finnas många kontrollstationer från starten till målet, för att på det viset ha koll på vad som är på gång och vem som sköter olika aktiviteter. Så försäkrar system sig om kontroll och ger klara signaler att ingen är osynlig och kan göra något "vid sidan av". Det är tragiskt att se hur många ledare i dagens församlingar som agerar på samma sätt. I vissa sammanhang är det omöjligt att göra något utan att pastorn sanktionerar det, eller värre än så – initierar det. När det gäller församlingsinriktning är det i många sammanhang bara pastorn som kan "höra vad Gud säger" angående detta. Raka motsatsen till den undervisning vi ser i Bibeln. Kungen i Gamla testamentet blev sällan tilltalad

av Gud direkt, om han inte hade profetisk ådra som David. Annars var det genom profeter som Gud kommunicerade med sitt folk.

Kontroll är uttryck för osäkerhet och brist på förtroende. Det är svårt att utveckla förtroende om relationer inte får chans att byggas upp. Därför måste man ha kontroll över allt som pågår i ett system. Vi ser en skrämmande utveckling av kontroll i vår värld och detta kommer att bli värre och värre. Systemet ersätter brist på tillit med kontroll.

Om man vill behålla människor inom ett system frestas ofta ledare att manipulera folk. Ett av de första stegen som ledare inom systemet tar för att säkra sin position är att förflytta det hotande momentet utanför inflytelsezonen. Saul såg faran med Davids framgångar och folkets växande insikt om vem som var den egentliga ledaren. Därför gav Saul David andra uppgifter som gjorde att David flyttades längre bort från Saul, och också minskade Davids möjlighet att ha inflytande på andra i Sauls krets. Han trodde att han på det viset skyddade sig mot det som han misstänkte var Davids ambition, att bli kung. Saul manipulerade sina andra medarbetare också och försökte vinna deras sympati. Han försökte muta dem med löften om bättre positioner i riket och satte press på dem genom att så misstänksamhet bland dem. Även de blev anklagade för sammansvärjning mot honom.

SYSTEMETS GRYMHETER

Ett system skyr inga medel för att behålla makten. Ibland är dessa medel minst sagt omänskliga. I och med att ett system inte bygger på relationer och inte har plats för de verkliga vänskapsrelationerna, blir människor i ett system inte heller mycket värda. De behandlas som medlet och inte som målet. De är till för systemet och systemet tjänar inte deras bästa. Är de en fara för systemet så är många gånger inte ens deras liv heliga. Kung Saul ville till varje pris förbli kung, även om Gud genom sin profet hade sagt till honom att han hade hittat en annan man som skulle komma istället för honom. Saul bekämpade inte bara David, utan i längden stod han i vägen för Guds tanke med sitt folk. Detta är systemets tragiska utveckling – i slutet blir även Gud en fiende för det, och systemet blir ett hinder för Guds verk.

I sin förföljelse skydde Saul inga medel för att bli av med David. Ledare i ett system går till slut till det enda som återstår enligt deras filosofi, och det är att döda sina konkurrenter. Saul var bestämd att bli av med David som var ett hot mot honom och hans position. Att döda honom var till slut det enda sättet. Trots

två konkreta bevis på att David varken hade tanken att störta honom från tronen eller döda honom, kunde inte Saul skaka av sig de onda tankarna som nu hade fått grepp om honom. *”Och Saul blev Davids fiende för alltid.”*

Vid ett tillfälle när Saul var ute efter att döda David, fick David hjälp av prästen Ahimelek, som var oskyldigt omedveten om vad som pågick mellan de två. För Saul var även en prästs ärligaste hjälp ett allvarligt brott, därför att det inte var i systemets intresse. Saul dödade Ahimelek, hans familj och sjuttio andra präster, som han då ansåg vara hans rikes fiender. Historien vittnar om samma praxis i alla tider, även bland dem som säger sig tro på samma Gud. Kristendomen har inte heller lyckats undvika detta. Olika system inom kristendomen har förföljt och dödat miljontals troende som inte ville vara en del av deras system. Jesus sade att det finns situationer då människor dödar andra i Guds namn, och tror att de genom detta tjänar Gud.

Kampen mellan Saul och David är egentligen en mönster bild på konflikt mellan två olika sätt att tänka, två olika arbetsmetoder. De kommer aldrig att närma sig varandra eller bli vänner. De står i opposition till varandra och går mot allt större konflikt i historien. Vi kommer att se hur världen, både den politiska och den religiösa, blir allt mer trång och kräver underkastelse till system som människan skapar. Kristenheten kommer att delas upp också. Ena delen kommer att välja det som ser så bra ut i mänskliga ögon. Många kommer att tycka att de äntligen hittat ett system som passar alla. Det är ett system där inga relationer råder, en steril och livlös värld, full av fruktan och kontrollerad av maktmänniskor, som själva lurats av djävulens lögn att de kan bli gudar.

Systemet kan inte dölja sitt rätta ansikte för alltid. Dess grymhet kommer att manifestera sig tydligare för var dag som kommer. Men Gud har sin väg! Han har sagt att han själv skall bygga sitt rike, som inget och ingen kommer att ha makt över. Hans rike är ett evigt rike, och han kommer att visa denna värld att det kan vara verkligt redan här på jorden.

VARFÖR FÖLL SAULS RIKE?

Om vi skulle behöva ställa diagnosen på ”dödsorsaken” för Sauls rike, vad skulle den kunna vara? Även om Gud inte ville att hans folk skulle gå samma väg som alla andra folk, och ha en människa till kung istället för honom själv, var Gud ändå villig att leda sitt folk vidare i den situationen. I sin nåd är han verksam även om allt inte är som det borde vara. Han vet dock hurdan människans natur är. Vatten och olja kan inte blandas, så kan inte heller Guds vägar blandas med mänskliga

om Guds verk skall utföras på Guds sätt. Hans vägar är inte våra vägar, säger profeten Jesaja.

Trots allt var Gud med Saul i många situationer och gav kraft till seger över fienderna. Han smorde Saul också med sin helige Andes kraft. Många trodde i början att det skulle hålla, att det ändå var rätt väg att gå. Välsignelsen kom när kungen och folket sökte Gud. Vad var det då som saknades, för att Sauls rike skulle kunna fortsätta som ett segrande rike? Kan det vara så att en dimension som var av avgörande betydelse inte fick plats i det som Saul byggde upp? Den dimension som var närvarande i begynnelsen av allt som Gud gjorde, även innan han började skapa. En dimension som även idag är avgörande för om vi kommer att lyckas eller fela en gång till. Kan det vara så enkelt att frånvaron av *vänskap* blev orsak till Sauls rikes fall? Jag vågar säga att det var just så.

Saul hade inga vänner. I systemet jobbar man inte som vänner, det är inte i enlighet med systemets natur. Hierarkin är inte "lämplig jord för att relationer skall blomma", ännu mindre för riktig vänskap. I system frodas ensamhet och andra beteendemönster som vi nämnde. Saul såg i stort sett alla som potentiella fiender, till och med sin egen son och David, som aldrig hade något annat i sinnet än att tjäna honom och Guds tanke med sitt folk. Saul försökte leva och verka med hjälp av ett mänskligt alternativ till vad Guds tanke var och är. Det alternativet är fött i den fallna människans hjärta som står i uppror mot Gud. Hon fick den tanken av den första upprorspersonen – djävulen själv. Därför kan inte en kung vald på mänskligt sätt vara Guds främsta val eller ett redskap för Gud till att bygga hans rike på jorden.

Gud har aldrig skapat ett system och kommer aldrig att göra det för att förverkliga sina planer med sitt rike på jorden. Men han kan verka genom olika system, och trots deras felaktigheter se till att de utför hans syfte till en viss del, men det är inte hans arbetsmetod. Som han började kommer han att fortsätta att göra – han kommer att söka personer som vill vara hans vänner och vänner med varandra. Vänskap är den avgörande faktorn för alla relationer och en nödvändighet för att Guds rike skall kunna manifesteras i världen.

KAPITEL 11

DAVIDS SÄTT ATT REGERA

Det händer ofta att Gud måste initiera och utföra sitt verk vid sidan av ett system som vägrar nödvändiga förändringar för att kunna bidra till framgång för Guds rike. Så var det också under Sauls kungadöme. Redan i början av sin regering, fick han på grund av olydnad veta att Gud hade valt en annan man för att leda hans folk. Ändå fortsatte Saul som kung i många år till. Men Gud låter inte sina planer hindras av detta. Gud tar en annan väg när systemet inte vill lyssna till hans planer. Gud hittade David, en man efter sitt hjärta, en man som var mer intresserad av att förverkliga Guds tankar och planer än att bygga sitt eget rike och etablera sin egen makt. David och hans rike nämns i Bibeln som en modell, en hänvisning för dem som vill veta hur Gud utför sitt verk på jorden för att etablera ett exempel, så att alla folk skall söka Gud. Vad var det med David och hans sätt att regera som utgjorde en sådan påverkan i den tid han levde och verkade och samtidigt är en modell också för oss idag?

KÄMPADE INTE MOT SYSTEMET

Även fast han visste att Gud hade kallat honom och smört honom till kung försökte David aldrig att störta Saul och ta tronen ifrån honom. Detta är en mycket viktig princip. Det nya som startas i uppror mot det gamla, brukar bara bli ett nytt system styrt av andra, med en ny kung på toppen av pyramiden. De flesta som vill störta det gällande systemet bär själva inom sig ett frö av system och kommer i sin tur att uppleva samma sak som föregående system. David gjorde aldrig uppror mot Saul eller bekämpade honom. Han försökte flera gånger visa Saul att han inte var hans fiende, men Saul var inte villig att bli korrigerad. Han hade blivit så genomsyrad av systemets natur att han hade svårt att tro på någon människa överhuvudtaget. Så långt det gick tjänade David inom Sauls rike och var hans mest trogna tjänare. Men det kom en dag när det visade sig att detta inte gick längre. På samma sätt var det tvunget för Jakob att lämna Laban, som han troget tjänat i många år. När Gud såg att Laban manipulerade Jakob för sin egen vinnings skull, och inte hade Guds syfte med Jakob som högsta intresse, då talade Gud till Jakob att gå därifrån. David förstod att han inte behövde kämpa mot Saul och hans system. Det var Guds sak att "tillsätta och avsätta" kungar.

Han hade möjlighet att bli av med Saul, döda honom och ta hans tron. Hade David varit en man av systemet skulle han troligtvis också ha gjort detta. Men han hade ett annorlunda hjärta som Gud gillade.

Vid ett tillfälle, när han lätt kunde ha tagit makten från Saul, sade hans män till honom: *"Detta är nu dagen som Herren har talat till dig om: 'Se, jag ger din fiende i din hand, och du kan göra vad du vill med honom'."* Men David var bestämd med att inte göra något mot Saul och tillät inte heller någon av sina hjältar att skada Saul. Han skar dock av en del av Sauls mantel, en handling som var ett litet utspel för att visa att han egentligen hade makt över Saul. Även det ångrade David senare då Guds Ande tillrättavisade honom för det. Just sådana utspel är vanliga i ett system, och Gud ville inte att David skulle besmittas av systemets anda och metoder. Istället försökte David så långt det gick att övertyga Saul att han inte var hans fiende, och inte heller ute efter hans position, än mindre efter hans liv. På det sättet kunde David vara kvar en tid i systemet utan att präglas av det i sitt sätt att tänka och agera .

David lärde sig en av de viktigaste läxorna: allt är Guds verk, människan är endast en kanal för det. Gud behöver inte människors idéer. Nej, Gud letar efter dem som vill lyssna till och förverkliga hans tankar och planer. Därför behövde inte David bekämpa Saul eller systemet. För några år sedan upplevde jag ett stilla Guds tilltal i mitt hjärta: *"Bekämpa inte systemet. Undervisa mitt folk så att de ser systemets rätta natur och kan lämna det, innan det skadar dem."* Idag har vi tusentals människor som är utanför våra församlingar och kyrkliga system, många med djupa sår som de fick under tiden de var delaktiga i sammanhang styrda av systemet.

HÄMNADES ALDRIG

När David blev kung efter Saul höll han fast vid sitt löfte att inte hämnas på Sauls efterkommande. Tvärtom gjorde David gott mot varje person som var Sauls ättling. Systemen brukar hämnas varandra efter att det ena störtar det andra. Hela historien är full av sådana händelser. Man blir av med dem som tillhörde förra systemet på ett ibland ganska grymt sätt. Så fungerar det idag också, tyvärr, i olika utsträckning i olika sammanhang. David sökte efter möjligheter att göra gott mot Sauls och Jonatans efterkommande. Vid ett tillfälle frågade David: *"Finns det någon kvar av Sauls hus som jag kan visa godhet mot för Jonatans skull?"* Genom ett sådant beteende visade David tydligt och klart att han inte var en man av systemet, utan av Guds rikes mentalitet. I de kristna sammanhangen uttrycks "hämnden" mot föregående system oftast genom att man bryter

gemenskapen med dem och låtsas som om de inte finns. En grov form av detta kunde ibland vara att ett system vågade påstå att det föregående kanske inte ens var en del av Guds rike?! Med detta visar ett system att det tar sig rättighet att döma på ett sätt som bara Gud kan göra. Tyvärr finns även idag delar av den stora kristna familjen som påstår att de verkliga kristna är bara de som är en del av deras system. Vissa av dem har genom historien förföljt andra och till och med dödat för att bevara "systemets renhet."

TJÄNADE GUD OCH FOLKET

"Hela Israel och Juda älskade David, eftersom han var deras ledare och anförare." De som tjänar folket berör dess hjärta och vinner det i längden. Meningen är att sådant ledarskap skall finnas i Guds rike. Ledare i ett system är många gånger, om inte i regel, mer intresserade av att systemet överlever därför att de har nytta av det. Ofta är detta viktigare för dem än att folket överlever. David var en ledare som älskade folket, som Gud också gör. I Guds rike är det tjänande ledarskap som gäller. När Saul dog och folket sökte efter David, sade de till honom: *"Redan för länge sedan, när Saul var kung över oss, var det du som var ledare och anförare för Israel."*

Folket ser vem som är kung i sitt sätt att behandla dem, och ser även vem som tjänar och leder dem. Samma sak händer även idag. Om församlingar lever efter världens sätt att tänka, och har sådant ledarskap, kommer Gud att ta initiativ vid sidan av det offentliga och leda sitt folk genom ledare som har Guds hjärta för hans folk och hans rike.

LEDARE FÖR SYSTEMETS AVFÄLLINGAR

Till sist var David tvungen att fly systemets förföljelse och intention att döda honom. De som vill vara med om att bygga Guds rike på jorden möter samma öde. Det finns människor inom olika kyrkliga system som älskar Herren och vill göra det som är hans vilja. Varje individ som är Jesu efterföljare har möjlighet att under alla omständigheter tjäna på olika sätt och sprida evangeliet, och på det viset "bygga Guds rikes atmosfär" där de är. Men för att vara en del av det Gud har tänkt bygga på jorden behöver man vara fri från systemets påverkan och ibland helt utanför systemet.

David var bortjagad av människor som präglades av systemet. Det som skedde då var att många andra började ansluta sig till honom. Beskrivningen av dessa människors livssituationer visar att de inte heller kunde leva i ett rike som inte följde Guds principer: *"När hans bröder och hela hans fars hus fick höra det kom*

de ner dit till honom. Alla som var i svårigheter, hade fordringsägare eller var missnöjda samlades hos honom, och han blev deras ledare. Omkring fyrahundra man anslöt sig till honom.” Intressant situation som upprepas gång på gång i historien. Vilket system som helst skulle kalla dessa människor upproriska, lagbrytare, till och med kriminella. Detta har många under historien också fått höra. I regel straffas dessa människor av systemet på olika sätt. De förtalas och målas upp som fiender, de förföljs och i många fall dödas. Profeter i Gamla testamentet var de första som fick uppleva detta.

Trots att David var omtyckt av hela Israel och Juda, följdes han ändå bara av en handfull människor. Folket kände igen i honom den rätte ledaren, med Guds hjärta för dem, men ändå följde de inte med honom! Varför? Det finns flera orsaker, men jag vill nämna bara en som är så typiskt mänsklig. Människan betar sig ofta på ett motsägelsefullt sätt. Å ena sida vill hon gärna att någon annan sköter saker åt henne, bara hon får garanti att det blir bra och är trygg i det. Hon är snabb med att låta experter tala om för henne om vad som gäller i livet. Å andra sidan vill hon gärna prestera för att kunna känna sig värd det hon åstadkommer. System erbjuder på något sätt båda dessa erfarenheter. Det uppmuntrar prestation, samtidigt som det tydligt påpekar att människan inte kan åstadkomma allt det som hon behöver för sitt välmående utan systemet. Därför stannar många människor kvar inom systemet. System brukar ”skrämman folk” med att påpeka att om de lämnar det kommer det att innebära svåra konsekvenser för deras liv. Många troende har hört från olika ledare att de går utanför Guds beskydd om de lämnar ett visst sammanhang/system. När de talar så låter det som om Guds beskydd skulle vara begränsat endast till just det sammanhanget eller det systemet som de är ledare för. Sådan attityd avslöjar ett mått av exklusivitet som oftast finns i ett system och som kan övergå i högmod.

Människor som genomskådat systemet och vågar lämna det, eller inte tillåter att deras liv utsätts för dess inflytande, brukar bli isolerade. De har i många fall ett brinnande hjärta för Gud och hans verk och folk, men vill inte gå in under systemets regler, vilka ofta är obibliska. Gud ser till deras hjärtan och brukar använda dem som sina redskap, även då de blir förkastade av det etablerade systemets institutioner. ”Systemets avfall” blir ofta Guds redskap. Han använder dessa människor, om de har samma hjärtan och attityder som David hade. Deras inställning är inte först och främst uppror mot ett system, utan ofta en stark längtan efter att se Guds rikes framgång. Därför att de ser att systemet begränsar Guds planer går de utanför det och söker mer utrymme för Guds handlande.

LADE RÄTT VÄRDERINGSGRUND

Systemets värderingssätt är inte alltid i harmoni med Guds sätt, utan ofta i direkt opposition. Om det inte läggs en rätt grund, då kommer inte verket att bestå. Det är därför viktigt att lägga märke till Davids sätt att värdera människor och deras insatser. Han hade en grupp speciellt tränade människor kring sig och deras roll i riket var enormt viktig. En speciell händelse blev anledning för David att etablera en princip som var mycket viktig för rikets vidare utveckling.

David och hans krigare skulle ge sig iväg efter fienden som tog deras familjer tillfånga. Tvåhundra av Davids män var för trötta att följa med. Efter att ha besegrat fienden och befriat alla sina anhöriga, tog David och hans män byte och återvände hem. De som inte var med i striden mötte David och de som var med honom. David bemötte dem på ett vänligt sätt, men de andra krigarna ville inte, att de som inte var med och stred skulle få någonting av bytet. Då sade David något väldigt viktigt som blev en "standard" i Israel: *"Nej, bröder! Så får ni inte göra med det som Herren har gett oss ... Nej, samma lott åt den som vaktar trossen och åt den som går i striden! Alla skall vara med och dela. Från den dagen gjorde David detta till regel och rättesnöre i Israel, och så är det än i dag."*

Detta är det viktigaste beslut som en ledare kan fatta för att lägga en säker grund för sitt rike. Trots att David hade en grupp hjältar, är det också uppenbart att hans syn på alla människor var annorlunda från den som gäller i systemet. David visste vilka av hans medarbetare som var lämpliga för olika uppgifter, men också att alla hade ett värde som inte kunde glömmas eller nedvärderas. Genom att handla så, visade David att Guds rike var annorlunda. David hade ett tankesätt som återspeglade Skaparens syn på människor. För honom är alla lika värda med sina olika funktioner. Vissa funktioner kan vara viktigare i vissa situationer, medan andra funktioner kan ha större värde i andra situationer. Med den attityden hindrar man inflytande av ett värderingssätt som inte är i linje med Guds syn på människan. Detta var en viktig markering som David gjorde för sina efterföljare och medarbetare.

GUDS RIKES INTRESSE

Sådant värderingssätt håller ihop människor och hindrar systemsjukdomar att påverka gemenskapen. Det bekräftar varje individ och motiverar var och en att ge sitt bästa för helheten. Det kan man också se i situationen när Israel var omringat av fienden. Davids kämpar samarbetade på ett underbart sätt: *"Om arameerna blir för starka för mig skall du komma till min hjälp, och om*

arameerna blir för starka för dig kommer jag till din hjälp. Var modig! Låt oss kämpa tappert för vårt folk och för vår Guds städer. Herren skall göra vad han finner bäst." Det var en helt annorlunda atmosfär bland Davids soldater än det var bland Sauls, som övergav honom i de svåra stunderna.

I ett system frodas inte den rätta atmosfären och känslan av samhörighet. Människor har svårt att se varandra som komplement till varandra, utan dras ofta in i en hård tävling om att bevisa sin överlägsenhet och uppnå högre position med sina insatser. David skapade en känsla av att varje situation är av gemensamt intresse och därför är man inte konkurrenter, utan "samkurrenter"! Samhörighetskänslan stärktes också genom tydliga signaler från David att det inte var honom som folk skulle kämpa för, utan för Gud och hans rike.

DAVIDS SYN PÅ KUNGAPOSITION

Det fanns många moment som utgjorde skillnad mellan Sauls rike och Davids sätt att vara ledare för Guds folk, och som var viktiga faktorer för det ena rikets undergång och det andras framgång. Det har redan nämnts att Saul verkade efter en modell som var gällande i andra nationer vilka inte trodde på Israels Gud. David däremot hade ett helt annat sätt att tänka och leda folket. Han ville ge den avgörande rollen åt Gud i allt han gjorde. Att bygga ett rike, bara för att det skall vara ett rike, var inte målet. Målet för David var att bygga upp ett folk i ett land, så att *"hela världen skall förstå att Israel har en Gud."* David sökte inte makten för sin egen skull och för att bli ärad som en kung. Han var ute efter att Gud skulle bli känd genom det som han gjorde och genom det som skedde i Israel.

Många människor blir förändrade av positioner. Ett ordspråk säger: "Ge en människa en position och det kommer att visa hurdan hon är." Tyvärr förändras många till något sämre än de var innan de fick en position. Från att ha varit enkla människor blir många plötsligt riktiga makthavare. De ser positionen som en bekräftelse av dem själva och som en stor del av deras värde. Den som förvandlas av en position visar att han/hon inte är mogen för den. David blev inte stor i sig själv när han kom till kungaposition. Istället visade han den rätta betydelsen av att ha en position. För honom var positionen bara medel och inte mål, en möjlighet att tjäna Gud och människor.

Det är viktigt att förstå att ingen människa, ingen tjänst i Guds rike, är förmer än den andra. Det innebär också att ingen har auktoritet att blanda sig i något som är utanför ens begåvnings område. Gud har utmätt åt var och en ett område,

ordnat så att var och en är en del i det hela. Därför, oberoende av vilken del det handlar om, behöver var och en inse att andra behövs lika mycket, om Gud skall få det hela att gå ihop. I ett system är det lätt att en ledare börjar bete sig som vissa kungar gjorde i Gamla testamentet. De ville ta sig rätten att vara "huvudet", den yttersta auktoriteten. Den positionen är reserverad bara för en person – Gud själv och ingen annan. Gud har aldrig anförtrott denna plats till någon person! Jesus är huvudet och är i högsta grad närvarande i sin församling, både i den allmänna och i de lokala grupperna. Därför är en vikarierande person på hans position inget annat än en kopia av världens tänkande, ett mänskligt påhitt som i längden leder till allvarliga övertramp, både i de lokala församlingarna och i den allmänna kristna församlingen.

RELATION TILL ANDRA TJÄNSTER

Den viktigaste förutsättningen för att David hade sådan framgång och att Israels rike under hans tid blev så starkt, tror jag, var själva filosofin han hade som ledare. Han förstod att tanken var att allt skulle återspegla Guds närvaro och hans tanke med ett folk. Det som skilde Sauls sätt att regera från Davids, var att David gav mycket större betydelse och utrymme till relationer än Saul gjorde. David kände Gud redan som ung och förstod att livet med Gud handlar om en relation. Han förstod att livet överhuvudtaget handlar om relationer. Den förståelsen av livet tog han med sig in i sin tjänst som ledare för Guds folk. David blev en kung som inte var rädd att folket och hans medarbetare skulle tappa respekt för honom om han hade nära relationer med dem. Det var ett starkt bidrag till att en unik atmosfär fanns i Israel, och gjorde Israels rike till en oövervinnlig makt på den tiden.

Att David förstod skillnaden mellan Guds rike och ett system som världen följer visade han med sin inställning till andra befattningar i riket. Han förstod att hans position inte gjorde honom till kung i den bemärkelse som kungar var i hednafolkens rike. David satte sig inte på pyramidens topp. Han relaterade till andra viktiga medarbetare i riket på ett sätt som visade sig vara hans och rikets räddning och styrka!

DAVIDS RELATION TILL PROFETERNA

Han var ödmjuk i relation till profeter och präster och visade sitt beroende av dem på ett sätt som Gud själv ville att det skulle ske. Till skillnad från Saul hotade David aldrig en profet eller präst, ännu mindre ville han döda någon av dem. De uppfattades inte som ett hot för David, utan en tillgång. Profeten Samuel, som

smorde Saul till kung, lyckades aldrig få en djupare relation till Saul. Dessutom, de profetiska tilltal som Samuel fick från Herren, ville Saul inte lyssna på. Däremot ville han gärna utnyttja Samuels profetiska auktoritet när det gynnade honom och bekräftade honom inför folket. Även i den stund när han på grund av olydnad för Guds röst blev förkastad som kung, ville han gärna framträda i Samuels sällskap för att folket skulle tro att allt var väl med honom och hans kungadöme. Så kan ett system fungera – man utnyttjar varandra till egen fördel, istället för att bygga relationer.

Men David och Samuel fick en helt annan relation. David hade respekt för Samuel både som Guds tjänare och som människa. När David hade det jobbigt under tiden då Saul förföljde honom, kunde han gå till Samuel för att utgjuta sitt hjärta och sin kamp: *”När David hade flytt och kommit undan begav han sig till Samuel i Rama och berättade för honom allt vad Saul gjort mot honom. Sedan gick han med Samuel till Najot och stannade där.”* I ett system betraktas detta som uppror mot etablissemangen. Men att dela hjärtats kamp med någon, utan ont uppsåt eller ha planer på att störta ledaren, är inte detsamma som förtal och uppror. I ett system där man oftast inte lever i ljuset med varandra, betraktas människor som ärligt vill dela av sin kamp med någon annan, ofta som upprorsmakare. Så såg dock inte Gud på David. Det fina var att David kunde dela sitt liv med Samuel och bygga en relation till honom, istället för att se honom som ett hot. I Guds rike borde inte olika tjänster vara rädda för varandra. Men jobbar vi på världens sätt och bygger ett system istället för relationer, då kommer vi inte att hitta till varandra.

En annan profet, Husaj, var också Davids vän. Det visste Absalom, Davids son, mycket väl om. Absalom gjorde uppror mot sin far och ville störta honom från tronen. Då gick Husaj över till Absaloms sida, men inte för att förråda David, utan för att David hade sådant förtroende för honom som vän, att han själv kunde sända honom till sin fiendes sida för att motarbeta Absaloms planer. David viste att riktiga vänner inte sviker. Profeten Natan kom med ett allvarligt budskap till David, efter att denne dödat Uria och tagit hans hustru. Inte ens då betraktade David honom som en ovän. Han lyssnade på det Natan hade att säga till honom och såg honom inte som ett hot.

DAVIDS RELATION TILL PRÄSTERNA

Prästämbetet var en annan viktig tjänst i Guds rike. Kungar kunde inte utföra någonting av det som präster fick som uppgift från Gud. Kungar som blev stora i sina egna ögon kunde överträda sina befogenheter och utföra det som bara

präster fick göra. Det är den stora faran med kungatiteln och positionen. Kungar glömmer lätt att deras framgång är omöjlig utan två viktiga tjänster som profeter och präster har. Ussia, en av Israels kungar, högmodig på grund av sin kungaposition, gick in i Guds tempel och utförde prästtjänst. Då varnade prästerna honom för att blanda sig i det som inte var hans område. Ussia ville då straffa prästerna, men Guds straff kom över honom istället. Han fick spetälska och förblev spetälsk resten av sitt liv.

Till skillnad från Saul hade David en vänskaplig relation till prästen Ahimelek, vilket framkommer tydligt i den händelsen där Saul dödade Ahimelek och andra präster. Ahimelek bad ofta för David och var beredd att betjäna honom. Mellan dem fanns inte någon spänning utan ett förtroende som var starkt och djupt. Om relationen mellan kung och präst, och hur viktigt det är att den fungerar bra, kan vi läsa i Sakarjas bok, där det nämns om en person som skall återuppbygga Guds tempel. Så här säger texten: *"Han skall sitta på sin tron som en kung/härskare. Och en präst skall vara på hans högra sida. Fullkomlig frid skall råda mellan dessa två."* Jag tror att detta är en profetisk beskrivning av Jesus och hur dessa två tjänster är förenade i honom på ett fullkomligt sätt. Med hjälp av en annan översättning (parafras) klargörs det ännu mer: *"Han skall anta kungens roll, ta sin plats på tronen och regera – en präst på en tron! – och visa att kung och präst kan vara tillsammans i harmoni."*

Det var av avgörande betydelse för Israels rike under Davids tid att de tre viktigaste gammaltestamentliga tjänsterna kunde leva i harmoni med varandra. Ett rike som är splittrat kan inte bestå. Den allvarligaste oenigheten är den som finns i ett ledarskap. David hade ett annat tänkesätt än Saul, som styrdes av hednavärldens tänkande. David däremot präglades av Guds rikes tankar och kunde därför relatera till andra ledande tjänster på ett sätt som gav riket stabilitet. Trots att allt inte var problemfritt under Davids regering, kunde Gud bistå hans ledarstil med sin kraft och välsignelse. Anledningen till detta, tror jag, var först och främst Davids klara längtan efter att behaga Gud och ha öppna och ärliga vänskapsrelationer med alla som tjänade i riket. Gud själv lovar i sitt ord välsignelse över sådan ledarstil: *"Se, hur gott och ljuvligt det är när bröder bor enigt tillsammans! Där skänker Herren välsignelsen, liv till evig tid."*

KAPITEL 12

DAVID OCH JONATAN

Vänskap är Guds sätt att arbeta genom. Den är en av de viktigaste aspekterna i Guds rike. En sanning som vi måste se på nytt, längta efter och göra allt vad vi kan för att återinföra i vår gemenskap. Vad vänskap betyder och vad som är Guds syfte med den i uppbyggandet av hans rike på jorden, kan bäst ses i relationen mellan Jonatan och David. Genom deras vänskap kan vi se det högsta målet med vänskap. När Bibeln talar om vänskapens betydelse begränsar sig den inte endast till välsignelse och nytta som vänner kan få av den. Den vill visa att vänskap, förutom att den är människans största behov och välsignelse, också är den nödvändiga faktorn för att Guds rike skall manifesteras på jorden. Båda aspekterna har visat sin kulmen i relationen mellan David och Jonatan.

Jonatan var kung Sauls son och den laglige arvingen till kungatronen i Israel. Från första början av Davids tjänst hos Saul uppstod en djup kontakt mellan Jonatan och honom, som sedan kom att utvecklas till ett av de finaste och starkaste vänskapsbanden som beskrivs i Bibeln. Jonatan skyddade David från första början när hans pappa Saul visade sin fientliga inställning mot honom. De blev själsfränder och Jonatan ingick ett förbund med David: *"Jonatan slöt ett förbund med David, som han älskade lika djupt som sitt eget liv. Jonatan tog av sig manteln som han bar och gav den till David, även sina andra kläder, till och med sitt svärd och sin båge och sitt bälte."* För att förstå styrkan och djupet i den här handlingen behöver vi nämna att David redan var smord till nästa kung i Israel och att detta inte förblivit någon hemlighet. Han var en direkt konkurrent till Jonatan om tronen. Att ge till någon allt det Jonatan gav till David var en handling av stor betydelse. Manteln, svärdet, bågen och bältet var Jonatans utrustning som blivande arvinge. Att ge allt detta till David var som att säga: "Här får du min plats i riket, du blir kung istället för mig." Detta gjorde inte Jonatan utifrån fruktan för David, eller för att han insåg att David var honom överlägsen. Handlingen var motiverad av Jonatans kärlek till David, som människa och som hans nyblivne vän. *Vänskap är alltid en hjärtesak!* Det finns ingen relation som är värd att kallas för vänskap om hjärtat inte är med i den.

Under alla de kommande åren visade Jonatan en överlåtelse och lojalitet mot David av ovanligt slag. När konflikten mellan hans pappa Saul och David fick så allvarlig dimension att Saul inte dölde sin bestämda avsikt att döda David, vek inte Jonatan från Davids sida. Tvärtom, ju mer David blev attackerad av Saul

desto mer fördjupades Jonatans relation och kärlek till honom. Jonatan fortsatte att älska David "lika djupt som sitt eget liv." Han försökte till varje pris att övertyga sin far om Davids oskuld. Det såg ut som om han skulle lyckas med det, men när han såg att det inte gav resultat satte Jonatan vänskapen med David före sin fader och hans intressen. Det var då som kung Saul visade både sin och systemets rätta natur och sade till sin son: *"Du son till en fallen och upprorisk kvinna! Jag visste det, du har tagit parti för Ishais son till skam för dig själv och för din mor som har fött dig. För så länge Ishais son lever på jorden är varken du eller din kungamakt säker. Skicka nu efter honom och hämta hit honom till mig, för han måste dö!"* Detta är systemets rätta ansikte. Inget är heligt för människor som lever i det och av det. Deras enda intresse är deras positioner. Inte ens de närmaste, hustru och son, har någon betydelse när det gäller att bevara systemets intresse. Även idag dödas de närmaste, både släktingar och medarbetare, om de är riskmoment för systemets intresse.

Jonatan identifierade sig med David och hans situation så djupt att han upplevde sin pappas attacker och skymfandet av David som om det gällde honom själv. Det absolut största som hände i deras vänskap, som samtidigt visar vad det högsta syftet med en vänskap är i kontexten av Guds rike, är beskrivet i den kommande texten: *"När David var i Horesh i Sifs öken fick han veta att Saul hade dragit ut för att försöka ta hans liv. Men Jonatan, Sauls son, kom till David i Horesh och styrkte honom i Gud. Han sade till honom: Var inte rädd, för min far Sauls hand kommer inte att finna dig. Du skall bli kung över Israel, och då skall jag ha andra platsen efter dig. Det vet min far Saul också."* I denna text finns en hemlighet och en sanning som har varit för lite känd genom alla tider, i världen och tyvärr även i kristenheten. Den vänskap som Gud är ute efter hos oss, kan inte bejakas helt och hållet och på rätt sätt, innan man sett och förstått dess verkliga betydelse och mening. Ett rike som består och är segrande, som skall manifestera en värld som finns bara om Gud är med i centrum, kan inte byggas utan denna dimension. Jonatan såg det och han förstod det. Han gav utrymme för det som Gud själv letade efter. Vänskap!

När Abraham var beredd att offra sin son för Gud och hans syfte, då svor Gud sin trofasthet till en människa på ett sätt som aldrig någonsin förut hade hänt: *"Jag svär vid mig själv, säger Herren: Eftersom du har gjort detta och inte undanhållit mig din ende son, skall jag välsigna dig rikligt ... och din avkomma skall inta sina fienders portar. I din avkomma skall jordens alla folk bli välsignade, därför att du lyssnade till min röst."* Så starkt är Guds gensvar till dem som investerar allt i

vänskap med honom! Enorma välsignelser kan komma till människor och till världen genom en vänskap.

Jonatan såg vad Gud hade på sitt hjärta. Han såg Guds planer med David och ännu längre – Guds planer med sitt folk. Han förstod att i allt vad Gud ville var inte hans kungaposition det viktigaste. Det viktigaste var inte att han skulle försäkra sin position och sin framtid och få sitt namn inristat i Israels historia. Nej, allt detta, för att använda Paulus ord, räknade Jonatan som skräp som kastas på soptippen, bara för att Guds vilja och planer skulle förverkligas! Han valde att stiga ner för att Gud och hans intresse skulle lyftas upp. Han valde att bli den andre, för att David, som Gud utvalde, skulle inta sin plats. Jonatan såg och förstod att endast då kunde Gud göra vad han ville.

Detta är den verkliga vänskapens natur, detta är dess verkliga syfte och högsta mål! Vänskap tjänar de eviga målen, inte endast de tillfälliga under jordelivet. Jonatan visade att uttrycket ”sådan pappa sådan son” inte måste vara sant när man rör sig i Guds rikes dimension. Där upphör världens värderingar och principer.

Guds rike är en verklighet redan här och nu, men det måste byggas på relationer likadana som vänskapen mellan Jonatan och David. Annars kommer vi inte heller att se mer än vi ser idag – en ljummen, institutionell kristendom, som inte är den rätta representanten för Guds rike och dess kraft och härlighet.

KAPITEL 13

JESUS OCH HANS RIKE

Den starkaste uppenbarelsen av Guds rike på jorden hittills skedde under den tid då Jesus levde på jorden. Det första han sade när han började sin tjänst handlade om Guds rike. I samtalet som Jesus hade med Pilatus, när han fördes till honom anklagad av det judiska folkets ledare, framkommer två viktiga uttalanden. Det ena var att han inte nekade till att bli kallad judarnas kung. Det blev senare också skrivet på tavlan som spikades upp på hans kors. Det andra var att Jesus själv nämnde att han faktiskt har ett rike, vilket kungar brukar ha. Men han påpekar att det är ett annorlunda rike: *"Mitt rike är inte av den här världen."* Med detta ville Jesus säga att det rike han vill etablera på jorden inte byggs upp efter samma principer som andra riken på jorden. I och med att Guds rike är det enda eviga riket, så är det oerhört viktigt att se hur Jesus gick till väga för att börja etablera sitt rike, Guds rike, under tiden han vistades här på jorden.

Det stora misstaget och det tragiska genom historien, är att istället för att följa Guds/Jesu exempel på hur vi skall arbeta och ge världen vägledning, har vi, Guds folk, använt världens metoder och principer. Likt Israel en gång i tiden sade – "vi vill vara som andra folk". Vi tror att vi kan manifestera Guds rike med metoder som Gud inte har rekommenderat oss. Profeten Hosea beskriver tragiska konsekvenser av Israels val att ha en kung och vara som alla andra folk: *"Israel blir uppslukad. De räknas nu bland hednafolken som ett kärl som ingen vill ha ..."* Det som texten säger är att Israel, genom att bli likt andra folk och ta till sig av deras seder, har förlorat kraften att attrahera och leda andra folk till Gud. På den tiden när Jesus var verksam på jorden var Israel som folk långt från Gud och hans syfte med dem. De till och med sade att de inte hade någon annan kung än kejsaren. Deras andliga identitet var helt och hållet sekulariserad och det romerska rikets kultur gällde. Rom var ett exempel på ett rike som var homogent, framgångsrikt och starkt. Vem kunde erbjuda något bättre? Alla länder beundrade dem och längtade efter att leva i ett sådant rike. Romerska riket var modellen för alla under en lång tidsperiod.

Det var då och under dessa omständigheter som Jesus kom och förkunnade ett annat rike, himmelriket. Han erbjöd ett bättre alternativ och gav det bästa som fanns en utmaning. Han sade att det han har att erbjuda är långt bättre än allt vad både Rom och alla andra riken tillsammans kunde erbjuda människan och världen. Hur skulle han då bygga ett sådant rike, kunde man fråga sig. Och

eftersom han påstod att hans rike var och är både bättre än alla andras och förblir för evigt, borde man inte då frågat efter hans strategi för att kunnat följa den och sett om det funkat? Självklart borde åtminstone vi som är troende på Jesus och hans ord, ge prioritet till det han säger om hur man blir framgångsrik i sitt arbete. Låt oss titta på hur han gick till väga för att bevisa att Guds rike inte är en utopi, utan en verklighet och aktuell även i vår tid.

KROCK MED SYSTEMET

Jesus var på en gång i konflikt med makthavarna och deras system. Både det politiska och religiösa systemet och ledarna. Rom var ett mäktigt rike och Israel var dessutom helt och hållet sekulariserat. Detta är djävulens strategi – regera över världen genom ett system som är fritt från Gud. Då talar vi om den ende sanne Guden som i Jesus Kristus visade vem han är och vad han både vill och kan göra för människan. Allt som dessa religiösa makthavare hade satt i sitt system, från petitesseerna att tvätta händerna i rätt stund, till ifrågasättande av hans makt att göra under, allt detta blev de störda i av Jesus. De ville inte släppa folket som de förslavade genom sitt system. När Jesus kom och erbjöd människor frihet och riktigt liv stördes de av att han inte utövade deras eget system: *”Många som hörde honom häpnade och sade: ’Var får han detta ifrån? Och vad är det för visdom han fått? Och vilka kraftgärningar gör han med sina händer! Är det inte snickaren, Marias son, bror till Jakob och Joses och Judas och Simon? Bor inte hans systrar här hos oss?’ Och de tog anstöt av honom.”* Trots att allt vad Jesus gjorde var bra och till allas nytta, kunde inte systemet böja sig för det – det Gud gör blir alltid, förr eller senare, ett hot som systemet bekämpar! Det är för att dessa två är av olika ursprung – det ena är den fallna människans idé, som står under den ondes inflytande. Det andra är från Gud.

ETT NYTT SÄTT ATT TÄNKA

Jesus hade problem med systemet, och det var inte heller lättare att fostra dem han skulle jobba med och överlämna uppgiften till. Hans lärjungar var barn av sin tid. Deras kultur var så influerad av tankar som rådde i den dåvarande världen, att de glömt det mesta som Gud sagt till dem om hur han ville att de skulle leva. Dessa män som Jesus kallade till att verka med honom var helt och hållet genomsyrade av det sekulariserade tänkandet. De föddes i systemet och var formade av det. De tänkte och gjorde så som man ”brukar göra i livet”.

De levde i starkt konkurrenstänkande och bråkade om vem som var störst och bäst. De var rädda för att någon annan skulle få en bättre position än de själva.

Medkänslan för människor i svåra situationer saknades hos dem. Istället för att tjäna försökte de undvika obekväma utmaningar. När de kom i situationer som var fientliga mot Jesus och hans budskap, ville lärjungarna hämnas och använda våld. Vid ett tillfälle när de ville nedkalla elden från himmelen över en by som inte ville ta emot Jesus, tillrättavisade han dem och påminde om att det rike han ville etablera inte kan byggas på detta sätt. Han påminde dem om att de var annorlunda. I en situation tog Petrus kniven till hjälp för att skydda Jesus när de skulle tillfångata honom. Han blev då tillrättavisad av Jesus och fick höra liknande ord som Jesus senare sade till Pilatus – hans rike är inte av denna världen. I så fall skulle han ha tagit sina arméer av änglar till hjälp i striden. Judas utnyttjade den ekonomiska situationen till sin fördel och stal från den gemensamma kassan, vilket ofta händer i världens system.

Lärjungarna behövde en grundlig sinnesförändring för att kunna vara representanter för det rike Jesus kom för att etablera. Han förklarade hela detta rikes filosofi när två av lärjungarna ville försäkra sig om de bästa platserna och hade en dispyt med varandra om vem som var störst bland dem. Det var i samband med dessa två situationer som Jesus sade till dem: *”Folkens kungar betar sig som herrar över dem, och de som har makten kallar sig deras välgörare. Men ni skall inte göra så. Den som är störst bland er skall vara som den yngste och ledaren skall vara som tjänaren. För vem är störst: den som ligger till bords eller den som betjänar? Är det inte den som ligger till bords? Men jag är här mitt ibland er som en tjänare.”* Det är viktigt att lägga märke till att Jesus själv sade att kungar och makthavare är dubbla i sitt sätt att vara. Utåt vill de gärna visa att de är intresserade av folkets väl men i verkligheten är de upptagna med att få makt och egen vinning. Jesus sade till lärjungarna att de inte skulle vara sådana. De skulle inte säga en sak och göra en annan, inte ge intryck att de ville folkets bästa men egentligen sträva efter sitt eget bästa. Guds rike är annorlunda. Det bygger på äkthet och sant tjänande. De som vill vara med och bygga Guds rike på jorden kan inte klä sin egen girighet och maktlystnad i former som är kamouflerande och saknar Guds egenskaper.

Det mest chockerande för lärjungarna var när Jesus (som de började förstå var Messias) skulle tvätta deras fötter. Detta var ett arbete som bara slavar gjorde för sina herrar. Vad är det för en kung som gör det som slavar gör? Hur skall han befria oss, och etablera riket vi längtar efter, när han gör på detta sätt? Hur skall vi kunna följa honom och göra samma sak när allt i vår natur strider mot denna stil? Petrus reagerade utifrån sin av världen formade uppfattning. Han hade ju hört Natanael säga att Jesus var Israels kung, och kungar tvättar inte fötterna på

sina efterföljare. Detta var inte bara en ny nyans i en ny statsordning. Nej, det var att vända upp och ner på allt som människor visste om hur man regerar som kung. Detta gick inte att fatta med världsligt resonemang. Det var därför som Jesus sade till Nikodemus, som var en stor ledare på den tiden, och till lärjungarna, att det är omöjligt att komma in i Guds rike utan att bli född på nytt. Samma sak gäller idag för var och en som vill se ett annorlunda rike uppstå på jorden, ett rike som människan drömmer om, men förgäves försöker förverkliga på ett mänskligt sätt.

Vi, Guds folk, står idag inför den absolut största utmaning som vi någonsin haft. Världen går med stormsteg åt fel håll, mot självförstörelse. Det finns ingen chans att stoppa utvecklingen med mänskliga resurser. Det som kan ändra allt är en Guds församling präglad av Guds rikes tankar och kraft. Då förmedlas denna mentalitet till vår värld. För att kunna vara vägledande i världen måste vi byta ut de metoder och resurser som vi tagit del av från världens beteende. Vi behöver ta tillbaka de resurser som Gud från början ville att vi skulle använda oss av. Uppdraget vi fått är att visa världen att det finns ett annat sätt att umgås och leva på än bara det vi ser i vår värld. Vi måste tänka om, och förstå att vi är kallade till att vara mer än medlemmar i några kyrkor. Vi måste också erkänna för oss själva att vi idag är i samma situation som Israel var på Hoseas tid, att vårt sätt att dela livet med varandra inte är djupare än världens och inte kommer att ha attraktionskraft om det stannar på den nivån. Vi möts vid några tillfällen i våra kyrkor, men kan förbli främlingar för varandra, trots att vi under decennier söndag efter söndag på samma möten sjungit i samma kör och då och då bett tillsammans.

MINA OCH VARANDRAS VÄNNER

Jesus startade inte någon ny typ av synagoga, med lite nya inslag för att förnya systemets yttre former. Han visste att det inte räckte med en slogan: "nu i en ny förpackning", utan att det var innehållet som behövde förnyas, till och med bytas ut till en stor del. Han kunde gett "den perfekta formeln" för en ny rörelse, teologiskt och organisatoriskt, med alla nödvändiga punkter om garanterad framgång för evangeliserande av världen. Om en handbok för arbetet varit helt rätt, skulle det varit han som skrev den. Men han gjorde aldrig detta utan gick rakt på hjärtesaker och attityder, för att vända lärjungarnas uppmärksamhet till det ursprungliga. Vi måste också hitta tillbaka till det vi har tappat bort i vår strävan efter att göra något för Gud. Vi behöver hitta tillbaka till den dimension

som Gud själv anser vara nödvändig, utan vilken Guds rike aldrig blir som det ska vara.

Jesus kom inte med någon lysande strategi för att ändra världen. Det är nästan barnsligt att tänka att ett så stort projekt, som skulle förändra världen och visa Guds rike, skulle börja förverkligas med att "bara umgås" med en liten grupp människor. De kunde uppfattas som en "gerillagrupp" som skulle försöka störa det etablerade och det stadiga. Men det visade sig att Jesus började med det som var viktigast då, och är så även idag. Han började med att hjälpa lärjungarna att inse att det tänkande som de var formade av inte var det rätta för det som de skulle bli involverade i. Istället för att bygga ett hierarkiskt system och dela ut uppgifter åt var och en, sätta tydliga mål för vad de skulle åstadkomma, började han helt enkelt umgås med dessa tolv män. Han började dela tankar om Guds rike med dem och pratade om ett annat sätt att arbeta i samklang med Gud och med varandra.

Han beskrev hur hans relation till dem skulle bli. Han agerade inte som en stor ledare som "satte sig på tronen", visade sin plan och vision och krävde blind underkastelse och lydnad. Han sade till dem att de var hans vänner och inte hans tjänare, och beskrev hur viktigt det var att ha förtroende för varandra i alla situationer. Han visade förtroende för dem och anförtrodde dem information som bara han fått veta av sin himmelske Fader. Han bad om enhet bland dem, en sammansvetsning lika stark som enheten mellan honom och Fadern. Kärleken mellan dem skulle vara äkta och utövas praktiskt så att världen kunde se sanningen av det som lärjungarna skulle tala om – Guds rike.

Jesus var inte bara en bra teoretiker utan gjorde det han talade om. Han hade själv vänner under sitt liv på jorden. Dessa människor var hans vänner på ett djupt sätt, inte bara på ett arbetsmässigt sätt. Även om det är svårt för oss att föreställa sig att Jesus, Guds son, hade behov av sådan vänskap, framkommer det klart att han umgicks med vissa personer på ett djupare sätt än bara som "arbetskollaboratorer" eller ledare för ett projekt. Människor runtom honom kunde se detta i hans relation till sina vänner. När Lasarus, en av Jesu nära vänner, dog och Jesus kom dit där han låg död, kunde alla se att deras relation var djup. När de såg att Jesus grät vid graven sade de: *"Se hur han älskade honom!"* Jesus kallade Lasarus för sin vän, och han älskade honom och hans systrar Marta och Maria. Även i den lilla gruppen på tolv lärjungar hade han några som han umgicks lite mer med. Och en av dem hade djupare relation till Jesus än vad de andra

hade. Johannes var nära vän till Jesus och han nämns som *"den som Jesus älskade"*. Han relaterade till Jesus på ett sätt som andra förstod var unikt.

Johannes döparen hade också en speciell relation till Jesus. De var kusiner och hade säkert spenderat mycket tid tillsammans i barndomen och även under ungdomstiden. Johannes döparen förstod syftet med vänskapen han hade med Jesus. Den skulle också tjäna Guds rikes utbredande på jorden. Även om Johannes efterföljare fortfarande var präglade av det gamla systemets tänkande, och Jesus uppfattades som en konkurrent till deras ledare och lärare, visste Johannes bättre än så. Han, liksom Jonatan i relation till David, valde den gudomliga vägen, vänskapens väg och sade: *"Han måste bli större och jag mindre."* Johannes kände sig privilegierad att som "brudgummens vän" få verka för att hans vän skulle bli större än han själv! Detta är en dimension som inte så ofta får plats i de system, som är gjorda av människor. I Guds rike är den här typen av relationer ett måste. Utan sådan gemenskap och sådana vänskapsrelationer blir det svårt att förverkliga det Gud vill genom sin församling och för mänskligheten.

KAPITEL 14

DEN FÖRSTA FÖRSAMLINGEN

Att skriva om vänskap som en nödvändig dimension för att bygga Guds rike på jorden, kan av många klassas som en utopisk tanke. Vi är bara människor och livet på jorden är ofullkomligt. Ändå är det Gud själv som har satt det på denna nivå och vi finner det i Bibeln. Det var, och är, så viktigt att Jesus själv satsade mycket av sin tid till att förbereda sina lärjungar för den typen av gemenskap. Han visste tillräckligt mycket om deras ofullkomlighet, men valde ändå inte något annat alternativ. Också idag känner han till vår inställning till vänskap och alla ursäakter vi kan nämna, men ändrar inte heller nu sitt sätt för sitt rikes utvidgning och framgång.

Det kommer troligtvis att dröja innan vi vaknar upp från vår individualistiska livsstil och når upp till den nivå av samvaro som kraftigt bidrog till att den första kristna församlingen "vände upp och ner på hela den värld" som de levde i. Det är viktigt att påpeka att deras sätt att umgås inte var någon romantisk, felfri gemenskap. Apostlarna bråkade en hel del med varandra, precis som troende i de första församlingarna. Det handlar om attityder och hur vi ser på gemenskap. Vad betyder det att vi är "ett annorlunda folk, ett annorlunda rike"? Varför kunde härskarna i forna tider tydligt se att Israels folk var annorlunda och att deras värderingar var annorlunda? Det ansåg Haman, Israels svurne fiende, som ville utrota det judiska folket, när de var spridda som flyktingar i det babyloniska riket. Detta är möjligt att manifestera även idag. Det är ingen utopisk tanke. Och det kommer att ske, men inte endast genom nya böcker som talar om det. Vanligtvis är det tuffa omständigheter som blir ett medel att föra oss närmare varandra.

DE FÖRSTA KRISTNAS ATTITYDER

När man läser om de första kristna och deras sätt att leva tillsammans kan man väldigt fort förstå att deras attityder mot varandra var präglade och motiverade av stark kärlek till Gud och till varandra. De var respekterade i samhället och hade ett enormt mått av Guds närvaro och kraft över sig. En av de direkta orsakerna till att det var så, var deras gemenskap och vänskap. Här följer några kännetecken deras vardagsliv präglades av: *"Alla troende var tillsammans och hade allt gemensamt. De började sälja sina egendomar och ägodelar och delade ut till alla, efter var och ens behov. Varje dag var de troget och enigt tillsammans i templet och i hemmen ... delade måltid med varandra i jublande, innerlig glädje*

... ingen kallade något av det han ägde för sitt, utan de hade allt gemensamt ... ingen av dem led någon brist ..."

Denna text beskriver inte deras "andliga aktiviteter", om man överhuvudtaget kan använda ett sådant uttryck. Det kristna livet är inte uppdelat i två avdelningar – den andliga och den vardagliga. Den vardagliga delen av våra liv har att göra med våra jobb och annat som, av någon anledning, inte ansetts tillhöra "den andliga sfären". Deras sätt att relatera till varandra beskriver hjärtats attityder, deras syn på tillvaron och deras prioriteringar. Jag vågar påstå att orsaken till att vi inte lever i samma dynamiska gemenskap som de gjorde beror först och främst på våra attityder, och inte på våra annorlunda praktiska omständigheter!

Det är värt att titta på konsekvenserna av den livsstil de bestämde sig för. Vi läser om vad de fick vara med om på grund av den gemenskap de levde i. Förutom att det bland dem själva inte fanns människor som saknade något, påverkade de också sin omgivning på ett starkt sätt: *"Varje själ greps av bävan, och många under och tecken gjordes genom apostlarna ... De prisade Gud och var omtyckta av hela folket. Och Herren ökade var dag skaran med dem som blev frälsta. Med stor kraft bar apostlarna fram vittnesbörd om Herren Jesu uppståndelse och stor nåd var över dem alla."* Det behövs ingen djup teologisk analys för att förstå sambandet mellan Guds agerande och deras sätt att leva med varandra. Det eviga perspektivet påverkade deras dagliga liv. De var samtidigt medvetna om att Guds rike inte enbart är i framtiden, utan här och nu, mitt ibland oss, vilket Jesus också sade.

När Israels folk lämnade Egypten och gick genom öknen, delade de allt de samlade av manna med varandra. Ingen saknade något. De var motiverade av målet att nå in i det utlovade landet och inte bara av sina egna dagliga behov och sin egen trygghet. Så har det varit med trons folk genom alla tider. Orsaken till att de kunde anamma denna livsstil, och ge sig till djup gemenskap med varandra, var deras syn på livet: *"I tron dog alla dessa utan att ha fått det som var utlovat. Men de hade sett det i fjärran, hälsat det och bekänt sig vara främlingar på jorden."* Utan siktet på målet, himmelen, kan vi inte motiveras tillräckligt starkt för att ha en liknande livsstil på jorden. Den vänskap vi är kallade att leva i med varandra på jorden måste motiveras av de eviga värden som Guds ord har gett oss.

PAULUS OCH HANS ARBETSMETOD

Aposteln Paulus är utan tvekan en av de märkligaste gestalterna i hela Bibeln. En man som lyckades med mycket i livet av det vi människor drömmer om. Högt utbildad som han var, hade han en lysande karriär framför sig. Han var en känd tänkare, inte bara i religiösa kretsar, utan även bland framstående människor av sin tid, som inte hade med kyrkan att göra. Allt detta hade han med sig när han mötte Kungen av ett annat rike – Jesus Kristus. Det mötet förvandlade hans liv och hans attityder totalt. Allt det som var lysande i denna världs ögon, alla titlars betydelse och möjligheter slängde han på soptippen. Han drogs in i ett helt annorlunda liv. Och som alltid när vi talar om livsförändring är synen på relationer det som förändras först!

Paulus har påverkat den kristna församlingen mer än någon annan människa. I hans brev handlar det väldigt mycket om gemenskap och vänskap. Hans uppskattning av vänskap och kamp för dess värde, är stark och ibland dramatisk. Han förstod vilken viktig plats i Guds rike vänskapen hade. Kanske mer än någon annan apostel har han också upplevt den kalla, ovänliga sidan i relationer, även från de framstående ledarna i den första kristna församlingen. De präglades fortfarande av systemets trångsynthet. Hans ibland nästan barnsliga ärlighet i sitt sätt att uttrycka behovet av äkta vänner i arbetet, är både motiverande och rannsakande för var och en som läser hans brev. Paulus, liksom Jesus, var tydlig i sin inställning – kunde man inte vara vänner så var det svårt, ibland omöjligt, att jobba tillsammans med varandra.

Hans sätt att relatera till de unga medarbetarna Timoteus och Titus är ett underbart exempel på hur "fädernas och barnens hjärtan" kan finna varandra och bidra till Guds välsignelse istället för splittring av Guds verk. Paulus såg Timoteus. Han anade att Gud hade ett syfte med honom och tog honom till sitt hjärta. Han visade förtroende och uppskattning för hans gåvor och såg uppriktigheten i allt han gjorde. Paulus kallade honom för sitt *"älskade och trofasta barn i Herren"*, och följde noga hans utveckling. Det handlade inte endast om en intellektuell och andlig rådgivning, ett slags mentorskap, som ofta rör sig på den teoretiska nivån. Det var en livgivande ömsesidighet i deras gemenskap. Ömsesidighet är nödvändig för vänskap. Paulus intog inte en försiktig, formell, ännu mindre en överlägsen attityd mot den unge medarbetaren. Skillnad i ålder, olika mått av livserfarenhet eller andlig pondus, var inget hinder för deras djupa vänskap. Paulus talade inte bara om "segrande rapporter" från sitt arbete i det förflutna. Han delade sina känslor och behov som

pågick i en aktuell situation: *"Gör allt du kan för att komma till mig snart."* Detta var en ärlig bekännelse och vädjan till hans unge medarbetare och vän, från en erfaren gudsman, som hade gått genom svårigheter som få andra hade varit med om. En öppen och äkta Paulus, som visste att det inte fanns något behov av prestige mellan vänner. På ett annat ställe uttryckte han ännu starkare sin längtan efter Timoteus: *"När jag minns dina tårar längtar jag efter att få se dig igen för att bli uppfylld av glädje."* De här orden beskriver inget känslorus på grund av någon händelse, utan en dimension i hans vänskap med Timoteus. Titus var en annan ung man som Paulus kallade för "vän och medarbetare."

Det har varit en ovärderlig välsignelse för mig att från början av mitt kristna liv få växa upp och arbeta tillsammans med äldre gudsmän. På den tiden, när jag var ung i tron, förstod jag kanske inte tillräckligt vilken roll dessa människor spelade i min andliga utveckling. Det är först idag jag ser värdet och kan uppskatta detta på ett nytt och djupare sätt. Gud har använt flera som har bidragit med sina erfarenheter och visdom till min utveckling. Jag skulle kanske ändå vilja välja en, som jag först på senare år börjat förstå har varit en andlig fader för mig. Han har tagit mig in i sammanhang där jag aldrig skulle kunnat föreställa mig att platsa på grund av ålder och för att dessa män var personer som många såg upp till. Han gav mig utrymme, fanns där när det behövdes och pekade med faderlig mjukhet och omsorg på sådant som kunde vara skadligt för min utveckling. Det hände väldigt sällan, bara några gånger under drygt tjugo år av vår gemenskap, men alltid i rätt tid och med en faders omsorg. Jag har aldrig känt fruktan i relation till honom, vilket många människor upplever i närheten av ledare som är auktoritära. Vi kunde skoja och skratta och samtidigt dela det som var djupt personligt i våra liv. En gång uttalade han Guds ord över mitt liv. Detta har jag blivit buren av i många år, och idag kan jag se det gå i uppfyllelse mer och mer i linje med vad Gud har bestämt för mitt liv.

PAULUS OCH FILEMON

Relationen mellan David och Jonatan är ett extraordinärt exempel på hur Gud kan använda vänskap för sina syften. Något liknande hände i relationen mellan Paulus och Filemon. Två män som hängivet tjänade Herren kom i en situation där deras vänskap testades. En riktig vänskap möter prövningar. Om den inte överlever kriser och konflikter kanske den egentligen aldrig skulle kallats för riktig vänskap. De verkliga vännerna ser sin relation som dyrbar och de är beredda att överse med varandras felaktiga handlingar.

Paulus träffade under sin fängelsetid en man som hette Onesimus. Genom Paulus vittnesbörd blev han kristen. Det visade sig att Onesimus hade varit Filemons tjänare, och att han, troligtvis på grund av ojuste handlande mot sin herre Filemon, hamnade i fängelse. Men hans liv blev förvandlat och Paulus var mån om att de två skulle bli försonade och relationen återupprättad. Därför skrev Paulus ett brev till Filemon, förklarade för honom vad Gud hade gjort i Onesimus liv och vädjade till honom om en förnyad gemenskap mellan dessa två. I sitt brev uttryckte Paulus glädje och tacksamhet för deras vänskap. Han berömde Filemon för hans kärleksfulla tjänande och uppmuntrande sätt gentemot alla kristna och bad också om att deras gemenskap skulle växa och ge *"klar insikt om allt det goda som vi har i Kristus."*

I fortsättningen av brevet visade Paulus sin djupa förståelse och sitt bejakande av Guds rikes mentalitet. Han skrev vidare så här: *"Även om jag nu med stor frimodighet i Kristus kan befalla dig att göra din plikt, vill jag hellre vädja för kärlekens skull."* Detta visar med tydlighet att Paulus inte var en man av systemet. Han tänkte inte bete sig som ledarna i ett system vanligtvis gör, utan som det är praxis i Guds rike. I Guds rike gör man saker tillsammans i kärlek, som vänner, och behöver inte behandla varandra på ett hierarkiskt sätt. Befallningar tillhör ett system där hierarkin råder. Men Jesus hade undervisat sina lärjungar om att de var bröder på samma nivå. Jag har sett pastorer som befäller sina medarbetare att göra saker på ett sätt som tydligt visar att de tycker sig vara "högre" än andra. Så gör ledare som tror att samma system som världen har även gäller i Guds församling.

Jag minns ett tillfälle då en pastor skällde ut en av medarbetarna inför de andra anställda i församlingen. Det var ingen kärleksfull, broderlig förmaning, utan en oproportionell utskällning. En maktdemonstration av en andlig ledare som var formad av systemtänkande. Det som var bra i detta fall var att personen ifråga bemötte utskällningen med en konkret anmärkning att hon inte tillät någon att behandla henne på detta vis. Gud behandlar inte någon på ett sådant sätt. Hur kan då en människa bete sig på detta vis mot sin medmänniska? Det resulterade i att pastorn efteråt bad om förlåtelse. Tyvärr finns alldeles för många sådana exempel även bland oss som säger att vi lever i ett annorlunda rike.

Paulus var helt medveten om att tjänandet gäller i Guds rike och att ingen tjänare är större än den andre i Guds ögon. Han fortsatte med sin vädjan för Onesimus. Paulus var medveten om vad som hade hänt och gjorde sin vädjan utifrån en identifikation med Onesimus situation. Han visade samtidigt förståelse för att

Filemon kunde ha svårt med det som Onesimus hade gjort mot honom, under tiden som han varit hans tjänare. Paulus berörde det som hans och Filemons vänskap handlade om på djupet. Han skrev så här: *"Honom skickar jag nu tillbaka till dig. Det är som att sända mitt eget hjärta."*

Vilken utmaning för deras vänskap! Det står inte att Paulus frågade om han fick sända honom tillbaka, utan bara skrev att han gjorde det, och i samma anda nämnde han att det var lika stort för honom som att skicka sitt eget hjärta till sin gode vän. Filemon var ställd inför ett svårt val. Utan att ha ti rågats ställde Paulus honom, i och för sig vädjande, inför en situation som i stort sett inte var ett val. Då kan man ställa sig frågan om detta överhuvudtaget är vänskapligt? Kan vänner "kräva" av varandra något sådant? Var inte detta ändå ett tecken på "översitteri"? Eller fanns i denna kommunikation ett moment och en dimension, som med tiden har försvunnit från vårt tänkande och därför är främmande för oss? Och inte bara främmande, utan även skrämmande för vårt tänkande, som är präglad av fruktan att någon skulle kränka vår integritet? Men tänk om detta är den typ av gemenskap som Gud alltid har velat att vi skall leva i. Har vi tappat bort den under vår vandring genom livet?

Paulus fortsatte och beskrev sin egen kamp i fallet. Egentligen ville han behålla Onesimus. Han såg att det var en person som kunde ha varit honom till hjälp och välsignelse, istället för Filemon som förut haft en liknande roll i Paulus liv. Han kunde behållit Onesimus för sig. Kanske skulle även Filemon uppleva en viss lättnad med det. Men allt gick en annan väg med djupare mening. Det var en lärdom de båda skulle få genom detta. En lärdom som skrevs för tvåtusen år sedan oss till godo. Paulus skrev att allt skulle ske av fri vilja, för det som inte görs av fri vilja har egentligen ingen del i Guds rikes mentalitet. Dessutom målade Paulus upp ett perspektiv som ger förklaring till hela situationen. Han såg att allt som hände var en del i Guds plan med dem alla tre. Onesimus kunde komma tillbaka till Filemon, men inte längre som slav, utan som en älskad broder! Den här gången till nytta och inte till skada. Allt började få ett helt annat perspektiv. Konflikten och problemet hade hamnat i Guds händer och fått en annorlunda mening.

Det fortsatte med ännu en utmaning. Paulus fortsatte med följande: *"Så om du räknar mig som din vän, ta då emot honom så som du skulle ta emot mig. Och har han gjort något orätt eller är skyldig dig något, sätt upp det på min räkning."* Paulus rullade upp gardinen så att vi kan se ytterligare aspekter av den verkliga vänskapen. Han hade identifierat sig med sin nye broder i tron, och att Filemon

tog emot Onesimus nu, var som att välkomna Paulus själv. Så djupt kan vänskap gå. Så långt gick vänskapstanken mot oss från Jesus sida, ty han identifierade sig med oss helt och hållet. Han tog vår skuld på sig. Det var det som Paulus gjorde här. Han förväntade sig inte bara av Filemon att han skulle ställa upp för Onesimus, utan han tog själv på sig eventuella oriktigheter som Onesimus ställde till med för Filemon.

Men inte ens där slutade hela Paulus utläggning av verklig vänskap. Han gick vidare och sade: *"Jag, Paulus, skriver med egen hand: jag skall betala. För att nu inte tala om vad du är skyldig mig: dig själv. Ja, broder, låt mig få nytta av dig i Herren. Styrk mitt hjärta i Kristus."* Det här är på ett sätt kulmen av Paulus syn på vänskap mellan kristna. Den dimensionen är långt ifrån allt det vi har blivit fostrade till. Detta talar om en överlåtelse i vilken ingen egentligen lever bara för sig själv. Det finns ett mycket högre syfte med gemenskapen. Och syftet är att manifesteras Guds rikes verklighet. Klart är att detta utnyttjas av perversa typer, speciellt ledare, som utnyttjar folk på många olika sätt. Men det borde inte vara så att vi på grund av någras missbruk av vänskap, inte vågar bejaka och ta till oss den dimensionen. När man inte har egna intressen i en relation, utan ser den som ett instrument i Guds händer för hans syften, då finns frimodighet och motivation att kommunicera med varandra på detta sätt som Paulus gjorde med Filemon. Paulus avrundade hela brevet med att säga, utifrån den kännedom om Filemon som han fått genom deras vänskap, att han visste att Filemon skulle göra även mer än Paulus bad honom om.

För några år sedan hamnade vi i dispyt med ett försäkringsbolag. På grund av deras ovilja att erkänna sitt uppenbara misstag i det hela, var vi tvungna att betala en räkning på cirka femtio tusen kronor. De gick med på att vi skulle betala av femtontusen av summan. Det var mycket pengar för oss och vi tänkte gå vidare med ärendet. En av våra underbara vänner fick höra om detta och sade att det inte skulle vara lönt att gå in i en sådan process. Han sade att han skulle ta vår skuld på sig och betala den. Morgonen därpå läste jag följande text i Bibeln: *"När jag skrev till er var det alltså inte med tanke på den som gjort orätt eller den som drabbats, utan för att det skulle bli klart för er inför Gud hur ivrigt ni tar er an vår sak. Det har gett oss tröst."* För mig blev det en bekräftelse att situationen mellan oss och försäkringsbolaget blev ett tillfälle för Guds rikes verklighet att manifesteras. Denna underbara väns handling blev oss till stor tröst och bevis på att Guds rike inte är en utopi utan en verklighet. Det blev en stark uppmuntran och anledning för oss att ge Herren ära och tacksamhet för sådana vänner i hans rike.

Den gemenskap med sig själv som Gud erbjuder oss, genom Jesus Kristus, är den egentliga motivationen för den gemenskap och vänskap vi är kallade till att leva i med varandra. När den manifesteras känns den igen av människor, oberoende av om de är troende eller ej. Längtan efter den är naturlig, i och med att människan är skapad till Guds avbild.

KAPITEL 15

ÄR VÄNSKAP EN DYR AFFÄR ?

Att någonting av värde har sitt pris vet vi alla. Priset i sådana fall är vanligtvis högt och många har inte råd att betala det. Den stora tragedin ligger dock inte i låg köpkraft hos de flesta av oss, för allt av värde i livet är inte bundet till pengar. Då är frågan inte längre om man kan betala ett högt pris för att få någonting som kan göra livet bättre, utan om man är villig att göra en insats.

Varför finns det så lite riktig vänskap idag, även i den kristna församlingen? Det som jag nämner nu är inte ett kritiskt uttalande av en besviken person, utan en reflektion (jag undviker medvetet att använda ordet slutsats) över det jag sett under mer än fyrtio år av arbete i olika kristna församlingar. Bibelns budskap ger oss alla förutsättningar för en gemenskap som är långt rikare än den vi upplever. Visst är jag medveten om att jag inte vet allt om allas liv, men jag ser hur vi idag lever och umgås och hur många människor, kanske speciellt ledare, lider av den ensamhet som präglar vår värld mer och mer. I många fall, efter lite djupare samtal, hör jag människor säga: "Jag har ingen som jag kan prata på det viset med." Min ärliga fråga är – varför är det så? Varför är det så att ledarna sliter och försöker bygga Guds rike, utan att uppleva att de kan göra det tillsammans med några själsfränder? Är berättelserna om David och Jonatan, Paulus och Filemon, bara "skådebröd", eller är de exempel som talar till oss även idag och säger att detta är möjligt?

DET KOSTAR FÖR MYCKET

Det måste då, även på det här området av vårt liv, handla om villighet att betala ett pris för att få relationer av hög kvalité. Vår värld och vår kristna gemenskap präglas idag av många brutna relationer. Äktenskapslöften är inte längre uttalade av människor som är fastbeslutna att kämpa för att leva upp till sina ord. Dessa löften har blivit lika ytliga som relationer mellan människor som saknar hjärtats överlåtelse. Relationerna liknar varor som till reapriser finns till salu överallt. Många bygger sina liv mest på snabba möten med människor, präglade av tillfälliga intressen. Så mycket annat är viktigare för oss än relationer. Den verkliga vänskapen har sitt pris. Den är inte "en vara med röd prislapp", och därför skräms många från att "köpa den". Priset som den kräver kan vara högt, men är trots allt värt "varje öre" vi får betala för den.

Bibeln skönmålar inte relationer mellan människor. Den är inte en bok som består av fina råd för hur vi skall "uppnå ett saligt liv", utan beskriver verkligheten vi lever i, med allt det svåra, inklusive vänskapsproblematiken. Den ger oss lösningar för allt i livet, till och med för döden, men den är också bekant med människan och "dess material". En av de svåraste upplevelserna i våra liv är just misslyckade eller brutna vänskapsrelationer. Några av följande texter kommer att belysa den svåra sidan av detta tema, samtidigt som de delvis förklarar varför vi är så försiktiga med att investera mer tid och kraft på att bygga upp en vänskapsrelation.

"Om man då frågar honom: 'Vad är det för sår du har på händerna?' skall han svara: 'Dem har jag fått hemma hos mina vänner.'" Andra översättningar nämner skärsår på ryggen och på kroppen och att han blev sårad av sina vänner i deras hus. Texten syftar uppenbarligen på det lidande som Jesus skulle bli utsatt för på korset, men beskriver också det lidande som vi människor kan uppleva genom det som är kärt och värdefullt för oss – vänskapen. Inga sår svider så hårt som de, som en bruten vänskap tillfogar oss. Ju mer vi satsar på en relation desto mer riskerar vi att bli sårade om den inte bär. Kung David beskriver sin svåra upplevelse på detta område. Han hade egen erfarenhet och samtidigt ges här en bild på det Jesus skulle komma att uppleva: "Det är inte en fiende som hånar mig, det kunde jag bära. Det är inte min ovän som förhäver sig mot mig, för honom kunde jag gömma mig. Nej, det är du, min like, min vän och förtrogne – vi som levde i ljuvlig förtrolighet, vi som gick till Guds hus i högtidsskaran!" Detta handlade inte om någon tillfällig, formell relation, utan om två vänner som delat livet på ett djupt sätt. Därför blev det så svåra känslor av besvikelse och smärta när ett svek gjorde att vänskapen upphörde på ett oväntat sätt. Sådana erfarenheter gör att vi efteråt tvekar, inte bara att försöka igen, utan att överhuvudtaget tro på verklig vänskap.

Bibeln har texter som skulle kunna användas som ren skrämselfpropaganda när det gäller vänskap: *"Var och en skall vara på sin vakt för sin vän, ingen kan lita ens på sin bror, för varje bror är en listig bedragare och varje vän går med förtal. Var och en sviker sin vän, ingen talar sanning. De lär sina tungor att tala lögn, de tröttar ut sig med att göra illa. Du bor mitt ibland svek, i sin svekfullhet vill de inte veta av mig, säger Herren. Deras tunga är en mördande pil, deras mun talar svek. De talar vänligt till sin nästa, men i hjärtat lägger de fällor för honom."* Visst är denna beskrivning en svår del av verkligheten i vår värld. Detta är ännu allvarligare, för att denna text handlar om Guds folks tillstånd! Är detta "föråldrat" och alldeles för pessimistiskt eller negativt för att vara relevant i vår

tid? Är människan bättre idag än igår? Eller är det något vi behöver ta på allvar som en påminnelse att det kan gå så illa om vi inte väljer en annan väg?

Vi tittar vidare på en text från en tid i världshistorien och Israels historia, då vänskap var en bristvara i samhället: *"Den bäste bland dem är som törnsnår, den ärligaste värre än en törnhäck ... Tro inte på en vän, lita inte på en förtrogen. Vakta din muns dörrar för henne som vilar i din famn, för sonen föraktar sin far, dottern trotsar sin mor, sonhustrun sin svärmor, och var och en har sin egen familj till fiender."* Detta är inte Bibelns negativa syn på vänskap utan den nakna beskrivningen av vad som händer när ett folk väljer att förkasta Guds värderingar och hans principer för relationer och livet. Aposteln Paulus beskriver svårigheter som mänskligheten kommer att hamna i mer och mer ju närmare historiens slut vi kommer. Ingen av dessa svårigheter beror på yttre omständigheter egentligen, som ekonomi eller något liknande. De verkliga orsakerna är människans egenskaper och sätt att relatera till andra. Den mänskliga naturen, utan Guds inflytande över hennes beteende, tankar och känslor, är större hot mot vår värld än all samlad kärnvapenarsenal!

Dessa texter beskriver den verklighet mänskligheten har varit utsatt för och är påverkad av idag. När vi läser det så kan vi konstatera att "så här är det och bättre blir det inte". Vi kan distansera oss från att tro och försöka uppleva något bättre, eller så kan vi anta utmaningen. Att det är så i världen innebär inte att det är så det måste vara, än mindre att Gud har tänkt så för oss. Det skulle vara lätt att säga: *"Kanske är en stor vänskap aldrig besvarad"*, och i och med detta ge upp vidare strävan därefter. Men är vi medvetna om vad vi är kallade till kanske vi måste beräkna priset och våga gå vidare, för det handlar om att visa Guds rikes trovärdighet. Gud själv har gjort så genom historien. Han är vänskapens designer och upphovsman, dessutom fullkomlig i sitt sätt att förhålla sig till vänskap och till de förbund som han ingått med människan. Han har genom tiderna betalt ett högt pris för att behålla sina vänner.

KAPITEL 16

VILKET PRIS SKALL MAN BETALA ?

Hur mycket är en vänskap värd? Vad är det för pris vi skall vara beredda att betala? Kan man överhuvudtaget tala i sådana termer om någonting utan vilket livet inte är som det är tänkt att vara? Finns det någon gräns för vad vi skulle vara beredda att betala efter att utropspriset på livets börs nämns när vänskapens tur kommer? Hur mycket skall det få kosta att vårda vänskap, för att den skall bevaras, utan att man börjar känna att priset är för högt och man börjar tappa tron på att det är värt att investera i den? Har det blivit med vänskap som med allt annat i livet – börjar reparationerna kosta för mycket är det då inte bättre att satsa på en ny bil, ett nytt hus, även en ny vän? Är det kanske just det tänkandet som har smugit sig in i våra hjärtan som gör att vi behandlar vänskap som en vara på marknaden? Vi byter helt enkelt ut, istället för att reparera. När det gäller handelsvaror är det många gånger inte heller fel att göra så. Många av de varor vi köper idag är inte tillverkade för att räcka "för evigt". Det blir många frågor här, som inte är lätta att besvara på ett enkelt sätt. En klocka som vi köpt för femhundra kronor skall inte behållas till priset på tusen kronor för en reparation, om man inte har en speciell känsla för den av någon anledning. Men det finns föremål som är så värdefulla att man är beredd att betala för många reparationer, bara man kan återge dem dess rätta form och värde och behålla dem. Vi behöver inte dra jämförelsen mellan människan och ting för långt, men kanske måste vi fråga oss om inställningen till tillfälliga saker inte har påverkat vårt sätt att tänka även när det gäller vänskap.

Hur ser Gud på detta, hur långt går han, hur många gånger ställer han upp på "relationsreparation"? När är gränsen nådd för honom? Och om det finns en gräns för Gud att kunna gå vidare i en relation, vad är det då för faktorer som påverkar ett sådant beslut? Vi tittar på några relationer mellan Gud och en del av hans vänner och ser vilket pris Gud var villig att betala för att bevara vänskapen.

GUD OCH NOA

Noa var en av de första som Gud hade en mycket nära relation med. Han var den ende i hela sin generation som Gud hade behag till. Det var också en av de svåraste tiderna på jorden i hela mänsklighetens historia. Ondskan nådde en av sina toppar. Gud valde Noa för att börja om med hela mänskligheten, att med Noas familj starta en helt ny värld. Vilket förtroende från Gud för en enda

människa! Efter hela denna dramatiska process, då hela jorden genomgick en total översvämning, blev det en ny start för mänskligheten. Efter en tid hände det sig att Noa drack sig full. Ham, en av hans söner, såg sin far i hans svaghets stund och behandlade honom på ett ovärdigt sätt. På grund av det uttalar Noa en förbannelse över honom och hans framtid. Händelsens konsekvenser blev svårare än vi kunnat tänka oss och sätta oss in i. Av Hams avkomma finner vi senare i historien Israels värsta fiender. Bibeln beskriver Noa som en rättfärdig man som blev dåtidens värld till en dom genom sin tro. Det var inget litet misstag Noa gjorde, inga små konsekvenser. Men Gud tyckte att det var värt att förbli vän med Noa. Gud visste allt om Noa. Han kände till svagheten som fick honom på fall. Ändå visste Gud långt mer om honom än bara detta och han bekräftade för Noa att deras vänskap skulle fortsätta. Gud såg något i hans hjärta som var större och viktigare än hans stora misstag. Vänner kan gå vidare trots stora misstag, så länge förtroendet för varandras hjärtan finns kvar.

ATT GÅ VIDARE

För några år sedan kom jag och en av mina vänner in i en het diskussion. Jag har hela tiden varit medveten om hans goda sidor och vissa brister. Uppenbarligen är vi inte lika medvetna om våra egna brister som om andras. Han såg i mig det som jag själv inte såg, och älskade mig trots detta. I diskussionens hetta agerade vi båda på ett felaktigt sätt, som präglades mer av känslor än förstånd. Vi skildes på ett ovärdigt sätt den dagen. Nästa dag möttes vi och talade öppet och ärligt om allt, bad varandra om förlåtelse och ordnade upp det hela. Vi kunde gå vidare, för att vi trodde att konflikten var på grund av våra brister och inte på grund av oärliga avsikter. Visst "kostade det oss" känslökamp och tankar på att detta kanske var slutet på vår vänskap. Men det fanns många bevis på vår vänskaps äkthet i det förflutna som vägde långt tyngre än det som hände i svaghetens stund. Först och främst fanns det, och finns ännu idag, hjärtats tillit till varandras hjärta.

Det är viktigt att förstå följande: *"Ingen har en vän för allt som han är, det skulle vara korruption."* Med andra ord varken jag, eller någon annan, är någons vän därför att vi är fullkomliga. De som är verkliga vänner, är de som är medvetna om varandras oförmåga att alltid i allt göra det rätta, men har förtroende för varandra. Att påstå att jag är en vän till andra därför att jag är i allt "så som man skall vara", skulle innebära att man ger ett överkligt innehåll till begreppet vän och vänskap.

GUD OCH MOSE

Mose kallas i Bibeln för en man som var saktmodig och ödmjuk mer än någon annan på jorden. Att vara en ödmjuk människa betyder bland annat att kunna ära någon annan mer än sig själv. Det är en åtråvärd egenskap hos en vän. Gud och Mose var sådana vänner. Vid ett tillfälle, när Gud använde honom på ett mäktigt sätt, överrumplades Mose av sin brist på det område som han brukade vara bäst på. Genom sitt sätt att bete sig inför folket drog han mer uppmärksamhet till sig själv än till Gud, som var den som stod bakom undret som skedde. Vänner brukar inte "förnedra" varandra inför andra. De är inga konkurrenter, utan gläds över varandras framgångar. Att en människa skulle "sätta Gud bakom sin rygg" för att själv glänsa, är inte indikation på ett litet, slarvigt misstag, skulle vi kunna säga. Det skulle sätta många tankar i huvudet på oss om en vän gjorde så mot oss. Många skulle aldrig fortsätta vänskapen med en sådan person. Man kanske bara skulle säga: "är du sådan mot mig, då får det vara", och avsluta relationen. Men Gud tyckte att det var värt att betala priset, för att kunna fortsätta med Mose. Han såg i Moses hjärta något mer än den brist som fick honom att handla på detta sätt i svaghetens stund.

GUD OCH DAVID

Om vi vill veta vilken typ av människa Gud väljer till sin vän, då är David exemplet. Han var en man efter Guds hjärta. Vilken ära att få sådant beröm av någon annan. Hur stort är det inte att få höra det från Gud själv! Gud upphöjde honom från att vara enkel herdepojke till att bli en kung, ledare för sitt folk. Gud gav honom så mycket att David inte kunde begära mer. Men David var ännu inte upprättad i sin personlighets alla aspekter. En av hans brister ledde till en fel handling och han syndade genom att ta en kvinna som tillhörde en annan man. Han försökte dölja allt detta, men Gud konfronterade honom. Han nämnde till David att allt han hade var en gåva från Gud, och att han skulle ge honom ännu mer, om det behövdes. Genom sin handling visade han någonting som Gud upplevde som ett slag mot deras vänskap: *"Varför har du då föraktat Herrens ord och gjort det som är ont i hans ögon?"*

Att förakta en väns ord är ingen bidragande faktor till vänskap. Tvärtom blir det ofta en orsak till att vänskap spricker. Gud översåg med detta när han såg Davids förkrossade hjärta. Att förkasta en vän på grund av misstag, som inte är en attitydfråga, utan orsakad av en brist som fortfarande finns i ens personlighet, är att ge upp vänskapen alldeles för tidigt. Gud såg i Davids hjärta något större och tyckte inte att det var för högt pris att betala för att bevara vänskapen med David.

JESUS OCH PETRUS

Petrus blev utvald av Jesus att bli hans lärjunge och en av apostlarna. Han ansågs som en av de ledande gestalterna i den första kristna församlingen. När man känner till hans misstag skulle man kunna tänka att han kanske inte riktigt passade för en sådan roll. Alldeles för ostabil i sina känslor, osäker och med uppenbar ambition att bli den störste bland lärjungarna. Petrus hade dålig självkännedom och "flög lätt iväg" efter att ha lyckats med något. I den svåraste situationen, då även Jesus som människa behövde stöd av sina vänner, var Petrus så feg att han inte ens hade mod att bekänna att han överhuvudtaget kände Jesus. Efter flera år av gemenskap med Jesus, otaliga bevis på vem Jesus var och alla upplevda välsignelser med honom, förnekar Petrus Jesus inför andra. Inte en gång, utan tre gånger. Att säga tre gånger: "*Jag känner inte den mannen*", skulle räcka för vem som helst för att avsäga sig en fortsatt relation med den personen. Försättningen på den vänskapen skulle det inte ens vara tal om. Man skulle tänkt att troligtvis var det aldrig en vänskap värdig att kallas så. Men även i det här fallet var Gud beredd att betala priset som behövdes för att kunna rädda vänskapen. Ännu en gång såg han mer än andra i en människas hjärta. Och det han såg var för honom större än Petrus svåra misstag och tillräckligt för att inte avbryta vänskapen.

Vi skulle kunna nämna många flera namn som Bibeln nämner, och andra i senare historia, som är exempel på Guds oerhörda kärlek mot sina vänner. Mitt namn skulle säkert bli nämnt som en av dem som någon gång svek både Gud och sina vänner. För vem har aldrig blivit besegrad av sig själv, av sin egen svaghet? Men hoppet måste leva vidare i var och en av oss, att så som han förbarmade sig över alla dessa nämnda och många fler, har han en anledning att förbarma sig över oss också. Förhoppningsvis ser han med sin blick något litet i våra hjärtan som är större än våra svagheter som orsakar misstag. Om inget annat så vår desperata förtröstan på hans Sons närvaro i våra hjärtan!

GUD OCH VÄRLDEN

Gud skapade människan med medfödd längtan efter vänskap. Han vill själv vara vän med varje människa. Redan den första människan svek honom grovt och det som skett sedan dess och fram till idag är en lång historia av människans otroliga svek mot Gud. Att vända ryggen till Gud och gå över till hans och mänsklighetens fiendesida, till djävulen, är att i högsta möjliga grad förakta en vän och hans vänskap. Och ändå har han betalt ett pris och visat att han inte har gett upp vänskapstanken med sin skapelse. Kan någon vara beredd att betala ett högre

pris för vänskap än detta: *"Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner."* Han kallade lärjungarna sina vänner, även den som förrådde honom. *"Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv"*. Detta är det högsta möjliga pris någon kan betala för att bevisa sin kärlek! En gång för alltid är detta pris betalt för varje människa, som ett bevis på Guds längtan att vara vän med var och en!

KUNDE BYTT UT ALLA

På en resa träffade jag en ung man och vi började prata om Gud. Det var inte mycket att tro på, tyckte han. Han var precis på väg hem efter en begravning. Hans vän som dött var drygt trettiofem år gammal och präst. Nu var hans fru ensam med barnen. För honom var det tillräckligt för att inte kunna lita på Gud. Han blev lite mjukare under vårt samtal och gick med på att jag fick skicka min bok, *"Det finns ett liv efter besvikelse"*, till honom. Bara någon dag därefter kom han till gudstjänsten. Han hade läst boken på en dag och ville träffas. Han tyckte att det som talade starkast till honom var att Jesus inte bytt ut Petrus mot någon annan efter att han förnekat Jesus, utan fortsatte att vara med honom. Han tyckte att detta var bra, för egentligen kunde inte Jesus hitta någon annan som skulle vara bättre än Petrus, ansåg han. Jag var överraskad av hans sätt att tänka kring situationen, för det är just det budskapet Gud vill ge oss i sitt ord. Han diskvalificerar oss inte på grund av våra misstag, utan är villig att fortsätta med sina syften med oss, mer än vad vi själva vågar tro vara möjligt.

På många ställen i Bibeln uttrycker Gud sin starka överlåtelse till de relationer han hade med olika personer. I Guds ögon har detta ett värde som sträcker sig mycket längre än bara under ett jordeliv. Trots de misstag David begick, säger Gud så här om honom: *"Men min nåd skall jag inte ta ifrån honom, jag skall inte svika min trofasthet. Jag skall inte bryta mitt förbund, det mina läppar har sagt skall jag inte ändra. En gång för alla har jag svurit, vid min helighet, jag sviker inte David..."*

GUD OCH ISRAEL

Det kanske absolut starkaste exemplet på Guds trofasta överlåtelse är hans relation till Israel. Ett folk som oändligt många gånger har svikit honom, kan det tyckas, på ett ofattbart sätt. Ändå står han fast vid allt han tänkt med dem från början: *"Hur skall jag kunna överge dig, Efraim? Hur skall jag lämna dig, Israel? ... Mitt hjärta vänder sig i mig, all min barmhärtighet vaknar. Jag vill inte utföra*

min brinnande vrede, jag vill inte ödelägga Efraim igen, för jag är Gud och inte en människa. Jag är helig bland er och vill inte komma med vrede. Herren skall de följa ...” Hur skall man förklara en sådan trofasthet och tilltro till någon överhuvudtaget? Ingen människa på denna jord skulle stå ut med alla svek som Israel har begått mot Gud, sin Kung och Frälsare. Men genom hela historien, trots allt detta, visar han att han är beredd att gå vidare med dem och med allt han tänkt göra för och igenom dem. För oss människor ett ofattbart tålamod, men för honom genomförbart. Förklaringen finns i de ord han säger om sig själv: *”Gud är inte en människa.”*

LÄRJUNGARNA

Detsamma läser vi om när Jesus tilltalar sina lärjungar: *”Det är ni som har stått vid min sida under mina prövningar, och jag överlämnar riket till er liksom min Far har överlämnat det till mig.”* Vilket erkännande till lärjungarna som snart efter dessa ord sviker honom och lämnar honom i prövningens svåraste stund. Vem skulle anförtro en så viktig uppgift till så osäkra personer som lärjungarna visade sig vara? Vem skulle överhuvudtaget vilja fortsätta en relation med dem, trots den tydliga opålitlighet de visade?

Bland dem fanns då en som svek honom värre än alla andra – Petrus! Det är till honom som Jesus offentligt bekräftar sitt förtroende för fortsatt samarbete och vänskap. Guds villighet att upprätthålla relationer är långt över vår förståelse, och långt över vår villighet att gå samma väg. Samma attityd uttryckte Jesus mot Judas i den stund han förrådde honom. Fortfarande kallade Jesus honom för *”min vän”*. Även mot hela mänskligheten, när han på korset sade: *”Far, förlåt dem, för de vet inte vad de gör.”* Hellre än att byta ut personer och folk vill Gud visa att det går att reparera brutna relationer. Med detta ger han oss klara signaler att allt han gör hör ihop med relationer. Han letar efter dem som är villiga att utveckla en vänskap som tjänar hans rikes syfte.

HJÄRTAT

Det kan låta som om Gud villkorslöst gör allt för att behålla vänskapen med någon och att det inte spelar någon roll hur en människa å sin sida beter sig mot honom. Finns det då exempel i Bibeln där Gud inte försökte rädda relationen med någon till vilket pris som helst? Det måste väl finnas något som han kräver, eller åtminstone vill ha, i en relation? Och om det finns något, vad kan det då vara? Har han på något sätt klargjort det för oss människor?

När det gäller alla dessa nämnda fall, och många andra som vi kan hitta i Bibeln, finns något som Gud ser till mer än allt annat. Det är det som, förutom hans eviga kärlek till människan, är avgörande för om han vill fortsätta med en relation. Det är hjärtat som är det centrala och avgörande hos alla dessa nämnda personer.

Salomo, som Gud uppenbarat sig för två gånger och gett ett mått av visdom till som få människor på jorden har haft, skriver så här: *"Mer än allt som skall bevaras, bevara ditt hjärta, för därifrån utgår livet."* Detta skriver en man som Gud visade stort förtroende för, bland annat genom att han var villig att ge honom vadhelst han önskade. Salomo, som själv inte kände sitt hjärta, och som mot slutet av sitt liv visade att allt det han fick i livet var mera värt för honom än vänskapen med Gud. Han lyckades bygga ett rike på jorden som aldrig har haft sin motsvarighet i historien. Hela världen beundrade hans visdom och allt han gjorde. Guds välsignelse vilade över hans verk. Men han själv fick aldrig uppleva den rikedom som vänskap med Gud innebär. Templet som han byggde framställs trots all sin prakt inte i Bibeln som en modell som Gud vill återupprätta. Däremot är det *"Davids förfallna hydda"* som Guds ord talar om, som är en modell och kommer att upprättas i sista tiden. Tempel utan människor med ett hjärta för Gud är bara en byggnad. En hydda som fylls med hjärtats tillbedjan har långt större värde i Guds ögon. Davids hjärta var för Gud viktigare än allt vad han gjorde. Salomos fall längtade Gud mycket mer efter hans hjärta än det fantastiska han utförde, även om det var gjort *"för Gud"*.

Det är både tröstande och svårt att det är just hjärtat som är avgörande för Gud och hans handlande med oss. Jeremia erkände att hjärtat är svårt att förstå sig på: *"Bedrägligare än allt annat är hjärtat, det är obotligt sjukt. Vem kan förstå det?"* Vi känner inte oss själva och det är just våra hjärtans fördömelse som är en av de svåraste kamperna vi utkämpar. Och då är det viktigt att vara medveten om att det inte alltid är en människa som utför det stora i Guds rike som nödvändigtvis har ett hjärta för Gud.

Jehu och Hiskia var två kungar som utförde enorma bragder för Gud under sin livstid. Den förste utrotade ondskan som drottning Isabel ställde till med i Israel tillsammans med sin man Ahab, men hans hjärta var inte helt överlåtet åt Gud. Hiskia gjorde en stor reformation på sin tid, och återinförde mycket som var i samklang med Guds syfte med sitt folk. Han byggde stora objekt och landet blomstrade under hans konungadöme. Men när Gud ville pröva hans hjärta visade det sig att mycket av det han gjort var gjort i eget syfte.

"Det måste ingå i tillbedjan att ens ande strävar efter sanningen. Det är sådana människor Fadern letar efter: dem som helt enkelt är sig själva när de tillber honom." I ett ord skulle vi kunna säga att det är äktheten som både Gud och vi letar efter i vänskapliga relationer. Och äktheten har i högsta grad med hjärtat att göra!

KAPITEL 17

ATTITYDER SOM SKADAR

Varje relation måste vårdas. Ingenting är självklart i en relation. Många gånger är just en attityd av "att ta för givet" orsak till att relationer blir förstörda. Om vi är medvetna om att ingen kommer in i en relation som en perfekt människa, då behöver vi vara uppmärksamma på attityder som kan skada vänskapen. *"Kärleken är bandet som förenar till fullkomlig enhet."* Kärleken är fullkomlig, men vi kan inte uttrycka den på ett fullkomligt sätt. Därför skulle jag våga säga så här: Kärleken är alltid fullkomlig i sina motiv men inte i vårt sätt att uttrycka den. Det är därför som Gud utrannsakar våra motiv mer än själva gärningarna. Det är likadant för oss, vi är mycket mer måna om *varför* människor gör något för/mot oss än *att* de gör det.

SJÄLVISKHET

Lemmarna i vår kropp lever i ständigt pågående relationer till varandra. Det är självklart att dessa lemmar inte kan tänka endast på sitt eget bästa, utan huvudet styr så att de gör saker för varandras bästa, för kroppens bästa. Det blir förödande för kroppen om en lem av någon anledning skulle försöka dra nytta bara för sig själv i relation till en annan lem. En lems själviskhet skulle inte bara skada lemmen som den är i direkt relation till, utan hela kroppen. Att tänka endast på sitt eget bästa blir aldrig hälsosamt för en relation/vänskap. *"På mina villkor. Att leva under det tecknet är att köpa kunskap om livslinjen – till priset av ensamhet."* En av de främsta medfödda egenskaperna i människans natur, som visar sig mycket tidigt i livet, är just själviskhet. Små barns beteende avslöjar att denna destruktiva egenskap finns i våra gener. Varje relation består av en ömsesidig insats. Därför är det omöjligt att vara mån endast om egna intressen om man vill ha en vänskap.

BESSERWISSER

Att behöva hävda sig i en vänskapsrelation är ett svårförståeligt beteende. Vänskap utesluter tävling och strävar istället efter att hedra varandra. Det finns inget behov hos vänner att överträffa varandra i något förutom i kärlek. Det visade David och Jonatan i sin vänskap och det undervisade Jesus sina lärjungar om. Det är tröttande med människor som har behov av att alltid visa sig vara snäppet bättre än andra. Det skulle varit som om lillfingret hela tiden hävdade att det är viktigast i kroppen. Även om en person har mer kunskap än andra, bör

den använda den till andras nytta och inte till egen överlägsenhet, speciellt inte i en vänskapsrelation. Besserwissers förlorar relationer och har sällan riktiga vänner. Folk undviker sådana människor för att deras intresse är en bekräftelse av deras eget värde och inte allas väl. Deras attityd gör dem blinda för rikedom i vänskapen. Deras behov av överlägsenhet är deras tillfredsställelse. Förr eller senare förstör de med sin attityd sina möjligheter att få några vänner.

MISSTÄNKSAMHET

Misstänksamhet är raka motsatsen till vänskapens grundläggande egenskap – förtroende och tillit. Vänner misstänker inte varandra. Om den attityden kommer upp mellan två vänner så kan det vara början till slutet på deras vänskap. Misstänksamhet är ödeläggande för varje relation. Detta innebär inte att man skall vara naiv och urskillningslös. Om tankar av tvivel och misstänksamhet kommer så kan äkta vänner dra fram det i ljuset för att skydda sin relation.

Jag minns en situation då jag började tänka på en av mina vänners beteende med en viss skepsis. Känslan av misstänksamhet började skapa en bild inom mig som började se ut som en "stor fara". Plötsligt förstod jag vad jag sysslade med och såg kraften i misstänksamhet. På en gång bad jag Gud om förlåtelse för min attityd och "visade förtroende" för honom i mina tankar. På en gång försvann den obehagliga kampen som misstänksamheten skapat i min känslavärld. Misstänksamheten hjälper fantasin att utveckla värsta scenario i våra tankar. Förtroende hindrar misstänksamhetens frammarsch och bevarar vänskapen.

RESPEKTLÖSHET

Trots vänskapens innerlighet och intimitet är det viktigt att behålla respekten för varandra. Närheten i en relation skall inte vara på bekostnad av respekt för varandra som individer. Just det faktum att man känner varandra och har förtroende för varandras integritet gör att man respekterar varandra. Respektlöshet för en person stänger dörren för en djupare relation. Att vara vänner innebär även att respektera varandras olikheter.

VÄNSKAP SOM MEDEL

Vänner är alltid redo att hjälpa till och vara till förfogande för varandra. Ibland kan det för vissa bli en frestelse till en obalanserad attityd som övergår till utnyttjande av vänskapens givmilda natur. Många gånger är det inte uppmärksammat i början eller under vänskapens blomstertid. Men efter en tid har man förstått att personen skickligt spelat "en vän", bara för egna intressens

skull. Det kanske är det svåraste att ta sig över efter en bruten vänskapsrelation. Det var precis vad kung Ahab försökte göra med Joshafat. De hade någon typ av vänskap som efter en tid visade sitt rätta ansikte i en händelse. Ahabs förslag till Joshafat, när de skulle ut i strid, visade hans rätta ansikte och motiv för den relationen: *"Jag skall dra ut i striden förklädd, men klä dig du i dina egna kläder."* Detta innebar att Joshafat lätt skulle bli igenkänd av fiendearmén och bli deras måltavla, medan Ahab skulle undvika det genom att förklä sig till någon annan. Det är tyvärr många gånger så att någon kan göra samma sak i en relation – spela någon annan och utsätta "sin vän" för faror för att skydda sig själv och sina egna intressen.

Kung David blev berövad sin hustru Mikal av hennes far, kung Saul. Det var en orättvis akt. Han gav henne till en annan man bara för att skada David. David kunde aldrig förlika sig med detta. Abner som tjänade som militär ledare hos Saul, gick till David när Saul dog och erbjöd sitt stöd för Davids kungadöme. David tog emot erbjudandet och såg i det en möjlighet att förverkliga sin önskan att få Mikal tillbaka. Han sade till Abner: *"Bra! Jag vill sluta förbund med dig. Men en sak kräver jag av dig: Du får inte komma hit inför mig utan att föra med dig Sauls dotter Mikal när du kommer att träda inför mig."* Det var det första tillfälle vid vilket David inte frågade Gud efter hans vilja och ledning angående sitt behov och sin situation. Han såg möjligheten att genom vänskap med Ahab få det han ville ha. Det var ett högt pris han fick betala på grund av detta. Genom den handlingen öppnade han dörren till mycket annat som hade negativ påverkan på hans liv och rike. Man skall aldrig ingå i en vänskap bara för att man ser den som ett medel att uppnå något som tjänar ens egna intressen.

Gud, Fadern, älskar att se att hans barn litar på honom för alla sina behov. Han är villig att alltid vara vår bästa vän och hjälpa oss med allt. Men om någon utnyttjas i denna värld så är det Gud. Jesus gav mat åt mängder av människor och helade alla som kom till honom, men ibland var det bara detta de ville ha. Inte honom själv, utan hans tjänster. Ett av de bästa exemplen på detta var när Jesus helade de tio spetälska. Bara en av dem kom tillbaka för att tacka honom. Jesus förundrades över att inte mer än en kom tillbaka. Så handlar människor som ser vänskap endast som medel för sina mål och vill utnyttja den andre för sina syften. Detta är kanske en av det svåraste för en person som ärligt går in i en vänskapsrelation, att upptäcka dolda motiv hos den andre.

TITLAR OCH POSITIONER

Vänner rör sig på klassfri nivå. Riktig vänskap bygger aldrig på sociala förutsättningar, utan den är en hjärtesak. Om en persons position eller titel påverkar hennes sätt att relatera till sina vänner, då är det tecken på att hon inte riktigt har förstått vad vänskap bygger på. Riktiga vänner blir inte annorlunda för varandra om de båda först är enkla arbetare, men en av dem senare blir läkare. Jag har sett människor bli mycket annorlunda, mer viktiga i egna ögon, efter att de har "klättrat upp på den sociala stegen". Sällan kan en vänskap bevaras om personen ifråga inte kan handskas på rätt sätt med sin nya position, som hon då upplever som bidragande faktor till hennes höjda status i relation till sin vän.

RESERVATION

Vänskap har sina villkor för att kunna ge den rikedom som den för med sig. Alla dessa nyss nämnda attityder är ett hot mot vänskap. Öppenhet, att leva i ljuset, som nämndes tidigare i boken, är en av de viktigaste förutsättningarna för vänskapsliv. Därför är en reserverad attityd mot den andre ett hinder för att kunna utveckla en relation till vänskap. Reservation kan vara pinsam för den som längtar efter sann vänskap: *"Outhärdligast av allt är att känna sig krympa: att vara alltför mycket tillsammans med någon som bevakar sina gränser. Det kan vara någon som skyler sin ärlighet med dessa gränser och som skyddar sin trångsynthet mot oro men också mot elakhet. Dock hjälper det föga att säga sig detta: för den som är ute efter sanningen är också den prydligaste trångsynthet pinsam. Han rusar fram utmed gränserna och förbannar deras ogenomtränglighet."*

Vänskapens stora fördel och välsignelse är att vara trygg i att kunna dela sitt innersta med någon som man litar på. I vetskapen om att vi alla är ofullkomliga människor är det lätt att vara reserverad och "inte öppna gränserna till sitt innersta" alltför generöst, eller för vem som helst. Trots att vi måste vara försiktiga med det, behöver vi också vara medvetna om att verklig vänskap inte kan utvecklas med en reservation där man inte är beredd att öppna upp för den andre. Att inte vara beredd att gå in i den öppenhet som vänskapen behöver, utifrån rädsla att bli sårad, minskar vänskapens möjligheter. Och inte bara minskar dem, utan hindrar verklig vänskap att överhuvudtaget utvecklas.

KAPITEL 18

OSUNDA RELATIONER

Att vänskap är en dyrbar och efterlängtd dimension i våra liv är vi överens om. Att den är ett risktagande är också uppenbart. Att på grund av olika faror och risker avstå från att våga satsa på djupa och meningsfulla relationer, är att inte våga leva. Att gå in i en strid innebär alltid risk att bli sårad eller att inte komma ut levande därifrån. Ibland kan det vara klokt att inte ge sig in i striden om man inte är beredd att betala priset. Tillsammans med mod att gå in i djupare och öppnare relationer, behöver vi växa i förmåga att urskilja vilken relation som leder till vad. Vi behöver lära oss att inte negligera de små tecknen som varnar oss och lyssna till de stilla, dock många gånger tydliga signaler inom oss, som kan skydda oss från att gå för långt i olika relationer.

Vänskap kan vara en strid. Ibland har vi en väldigt romantisk bild om vad vänskap är. Vanligtvis tänker vi att en verklig vänskap är bara "dans på rosor", aldrig missförstånd, aldrig konflikter eller tråkiga ageranden. Men hur skall man egentligen veta vad en vänskap går för, om vi inte går igenom prövningar och har övervunnit dess hinder? Det är bara genom erfarenheter som man kan förvärva visdom om hur man skall förhålla sig till olika relationer i livet. Realiteten är den att endast en minoritet av alla relationer vi har, kommer att utvecklas till riktig vänskap. Trots detta behöver vi tro på möjligheten till vänskap och ha mod att hålla vid liv den beslutsamhet som aldrig ger upp för tidigt, eller för alltid.

Relationer som har kostat oss svåra upplevelser kan hjälpa oss att tydligare uppfatta signaler, vilka i sin tur kan vara vägvisande för utvecklingen av våra nuvarande relationer. Utan att vara skeptiska och drivna av alltför stor försiktighet kan vi ändå, med Guds hjälp, lära oss att på ett vist sätt gå vidare och uppleva nya vänskaper. De kan bli både till välsignelse för oss och framför allt vara en del av Guds rikes syften.

OHÄLSOSAMMA RELATIONER

Kung David drog på sig en mängd problem när han gick in i relationer som inte var bra för honom. Vi behöver visdom och hjälp att urskilja vilka relationer som är bra för oss och för det som Gud vill med oss, och även vilka som kan skada vårt liv och Guds plan med oss. Detta kan innebära svåra beslut som kräver Guds ledning och förmåga att se klart och tydligt vad en relation kan föra med sig in i våra liv. I många fall är det fråga om en andlig urskiljning som går långt djupare

och längre än det man ser i den fysiska dimensionen av en relation. Om vårt tänkande präglas av världens värderingar, kan vi luras av de yttre tecknen som inte alltid är genuina. Erfarenheter vi går igenom hjälper oss till en del, men det behövs mer än så.

Kung Salomo gick trots sin enorma visdom och Guds konkreta uppenbarelser till honom, vilse i sitt liv på grund av att han gick in i relationer med fel personer. Han ignorerade av Gud givna regler och gifte sig med faraos dotter och många andra kvinnor från de folk som Gud varnat honom för. Genom dessa relationer kom Salomo under inflytande av andliga krafter som till slut förstörde hans liv och hans relation till Gud. Troligtvis påverkades Salomo av det tänkande som fanns i alla framgångsrika nationer och samarbetade med andra kungar som inte trodde på Gud. Herren har varnat sitt folk och dess ledare att inte söka hjälp i metoder som tillämpas av gudlösa nationer. Att göra det är att med andra ord säga att Gud själv saknar det som behövs för att bygga sitt rike på jorden.

Kung Joshafat var också urskillningslös i sin bedömning av olika relationer. Han umgicks på mycket nära håll med den ogudaktige kungen Ahab, som genom sitt giftermål med Isebel förledde hela Israels folk till dyrkan av Baal. Den relationen kunde kostat honom livet om Gud inte i sin nåd skyddat honom. Det såg ut som om han lärde sig läxan och inte ville gå in i affärssamarbete med Ahabs son. Men han kunde ändå inte hålla sig helt borta från den relationen, trots negativ påverkan på hans liv och hans tjänst för Gud.

Trons fader Abraham behövde också lära sig denna läxa. Också han fick betala ett högt pris genom att tvingas till smärtsamma beslut, som en utväg ur felaktiga relationer. När Gud kallade honom att lämna Ur tog Abraham med sig Lot, sin brorson. För Abraham var det troligtvis självklart att Lot skulle följa med, ty familjebanden mellan dem var starka. Under den tid de levde nära varandra blev det allt oftare irritation och små konflikter mellan deras tjänare, och till sist var Abraham tvungen att fatta beslutet att skilja sig från Lot. Det skulle ge Abraham mer utrymme att vandra med Gud i det som han hade planerat för honom. En tid därefter var Abraham tvungen att fatta ännu ett beslut. Säkert var det ett av de svåraste besluten i hans liv. På ett sätt var det också konsekvensen av att Abraham gick in i en felaktig relation med Hagar. Nu måste han skiljas från Ismael, sin egen son som han fått med Hagar, för att Guds syfte skulle kunna förverkligas med Abraham. Ibland går vi in i relationer som snärjer oss i många problem. Detta är väldigt svårt att förstå om man resonerar på ett mänskligt sätt.

Det är lika svårt att tänka på vad Jesus säger: *”Den som älskar far eller mor mer än mig är inte värdig mig, och den som älskar sin son eller dotter mer än mig är inte värdig mig.”* Dessa ord är otroligt starka och kan självklart uppfattas och tillämpas på felaktigt sätt. Som jag förstår betyder detta att om någon eller något är viktigare för mig än tron på Jesus, som ger mig evigt liv, då blir den eller det ett hinder för mig att uppleva vad Gud har för mig. Detta handlar om både frälsning och efterföljelse av Jesus. Självklart handlar det inte om att hata sin familj eller att skiljas från dem, utan att prioritera i enlighet med Guds planer. Om min familj tycker att jag skall göra något som de gillar, men jag upplever att jag vill göra något annat i livet, då måste jag fatta ett svårt och viktigt beslut. Det var samma sak för Abraham – han behövde fatta beslut och prioritera det som var i linje med vad Gud planerat med honom.

Jakob hade samma kamp gällande liknande beslut i sitt liv. Efter att Gud sade till honom att lämna Laban beslutade Jakob att återvända till sitt land. Då möttes han av sin bror Esau. Det såg ut som om Esau hade försonats i sitt hjärta med Jakob och förlåtit honom det som hänt mellan dem tidigare. Jakob lurade nämligen sin bror Esau på förstfödsrätten, och Esau ville döda honom. Men nu insisterade Esau på att hjälpa sin broder och ville att de skulle fortsätta leva nära varandra. Jakob var bestämd med att fortsätta utan Esau. Det kan låta väldigt hårt från Jakobs sida att säga nej till sin brors erbjudande, men han var tvungen att välja. Gud hade sin plan med Jakob, och relationen med Esau skulle göra det mer komplicerat och kanske skadligt för Jakobs vidare vandring enligt Guds plan med honom. Han valde att inte förnya sin relation till sin bror mer än att försonas med honom och fortsätta ha en bra kontakt med honom utan att bindas av den.

Även i Nya testamentet finns exempel på att det nästan var nödvändigt för vissa apostlar att skiljas från varandra. Det kan se ut som om orsaken var kiv och osämja, men i vissa fall behövde de skiljas åt för att Gud hade olika vägar för dem i tjänsten för hans rike. Jag har själv upplevt hur viktigt det är att i tid urskilja sådant för att inte dras djupare in i relationer som stjälar för mycket kraft och tid i livet. Det är av stor betydelse att be Gud om visdom för att kunna känna igen vilken betydelse olika relationer har. Att förvänta sig av en relation det som den inte är ämnad för kan ge både besvikelse och skador.

Att en vänskap också kan bli ett hinder i livet låter ologiskt. Men den faran finns faktiskt. Det är redan sagt i denna bok att den vänskap vi beskriver här är den som först och främst tjänar Guds rikets syfte. Därför måste vi vara medvetna om att inte sätta själva vänskapen före Gud och hans syfte med oss. Jag minns för

många år sedan när en av mina bästa vänner blev sjuk. Vi var verkligen bästisar. Jag tyckte synd om honom och ville be för honom. Men när jag tänkte göra det, dök det upp en känsla i mig att jag skulle ta det lugnt och inte vara "för andlig", för vi var ju riktiga vänner. Jag ville inte spela något när vi redan kände varandra och var polare och jag ville inte att han skulle känna som om jag ville verka mer andlig än han. Då blev jag medveten om att även djup vänskap kan stå emellan oss och Gud. Men skall inte just bästisar betjäna varandra med allt Gud gett oss av resurser? När en sådan känsla av försiktighet kommer in i en vänskapsrelation, då hindrar den Guds handlande att bli varandra till uppmuntran och välsignelse och till hans förhålligande.

Det är oerhört viktigt att påpeka att våra tankar om vad som kan inträffa på grund av olika relationer, inte får lov att skrämma oss för mycket och göra oss skeptiska angående vänskap.

KAPITEL 19

VÄNSKAPENS VÄLSIGNELSE

Det finns en stor längtan i oss människor efter verklig vänskap. I dagens moderna värld är vänskap mer sällsynt än någonsin. Det finns också en försiktighet och näst intill fruktan i många att överhuvudtaget bemöda sig med att bygga upp vänskapsrelationer. Om man skulle göra en lista på förr och nackdelar med vänskap tror jag att fördelarna vinner stort. Bibeln har mycket att säga om vänskapens positiva sidor och välsignelser. Det är viktigt att påminnas om dessa, därför att både andras och våra egna negativa erfarenheter vill så gärna övertyga oss om att det inte är lönt att kämpa för bra vänskapsrelationer.

VÄNSKAPENS EGENSKAPER

Vi brukar säga att det närmaste vi har i livet är familjen. Bibeln säger att *"det finns en vän mer trofast än en bror"*, och att *"en väns kärlek består alltid."* Redan i dessa verser hittar vi några av de viktigaste egenskaper för relationer som vi alla längtar efter. Trofasthet är i dagens värld mer eftertraktat än själva guld. Att lova trofasthet är idag i många sammanhang mer en formalitet än något människor verkligen menar allvar med. "Intill döden skiljer oss åt" är inte längre något som håller måttet, inte ens när man står med sin blivande livspartner och ingår ett så viktigt förhållande som äktenskapet är. Att hitta en vän som vill leva i kärlek och i trofasthet, inte bara för en period, är en fantastisk välsignelse. Att kunna se sig tillbaka och se några personer som har funnits i livet som vänner under tjugo, trettio, fyrtio år, är en oerhörd rikedom. En trofast väns kärlek är en återspeglning av Guds karaktär och ett vittnesbörd om Skaparens attityd mot människan.

"Den som skyler en synd främjar kärleken", är en annan av vänskapens egenskaper. Med andra ord kan man säga så här: *"Kärleken förbiser, överser med andras fel, men att stanna kvar/vistas vid andras fel ödelägger vänskap."* Vänners kärlek har förmåga att täcka över varandras svagheter och inte ta fram dem. "Kärleken är blind" inför en väns fel, därför att ärlighet och äkthet är viktigare än ofullkomlighet. Detta är en del av den omvårdnad som finns i vänskap: *"Salvor och rökelse gör hjärtat glatt, så även ömhet från en vän som ger uppriktiga råd."* Det är den dimensionen som ger trygghet, skapar öppenhet och banar väg för djup ömsesidig förtröstan. Dessa egenskaper är en del av den guldgruva som vänskap är.

Riktig vänskap sprider sig vidare, den vill dra in andra i vänskapens omgivning: *"Överge inte din vän och din fars vän."* Cornelius var en officer i den romerska armén. När Gud uppenbarade sin frälsning för honom och instruerade honom att kalla på Petrus, bjöd han in sina släktingar och närmaste vänner till sitt hem. Han ville att hans vänner också skulle få del av den välsignelse Gud förberett för honom. En som har upplevt verklig vänskap och smakat på dess sötma, vill gärna dela med sig av den till andra. Man behåller inte välsignelsen för sig själv, utan är ivrig att få göra sina vänner delaktiga däri.

Jesus talade om vänskapens betydelse på ett mycket starkt sätt. Han sade att vänner är beredda att ge sitt liv för varandra, och att överlåtelse i en relation är en av kärlekens starkaste uttryck. Vänner är lojala, överlåtna och alltid trogna, speciellt i svåra situationer. En som lämnar sin vän i svårigheter kan inte kallas för en riktig vän. Jesus berömmar sina lärjungar bland annat för att de inte övergett honom: *"Det är ni som har stått vid min sida under mina prövningar."* Trots att de har svikit honom vid olika tillfällen såg han deras hjärtans längtan att vara med honom genom allt han gick igenom.

UTMANINGEN

Ett av de starkaste vittnesbörden om Guds underbara person är kärlekens lov. När vi läser Bibelns definition av kärleken berörs vi av den i djupet av vår varelse. En känsla av total otillräcklighet att lyckas leva upp till den, blandas med en längtan i djupet av vår varelse, längtan efter att se kärleken som en verklighet i våra relationer. Det som reagerar med sådan längtan är den del av oss, som är en del av Gud själv – vi är skapade till Guds avbild. Mer än någonsin ropar människan efter förståelse av sitt ursprung. Behovet är större än någonsin att världen skall förstå och erfara den sanna kärlekens kraft och verklighet! När mörkret tilltar syns ljuset lättare och lyser ännu klarare. Mörkret är inte allsmäktigt! Gud är allsmäktig och han är kärlek och ljus!"

Kärleken syns, den lyser som en vägvisare. Därför säger han som är evig kärlek, att den bästa reklamen för att han finns är vårt sätt att relatera till varandra: *"Om ni har kärlek till varandra skall alla förstå att ni är mina lärjungar."* Det finns tider denna utmaning att spela en avgörande roll. n som finns i denna kärlek, som Gud själv är. Vi lever i en tid då vi möter en sådan utmaning. Av egen kraft kan inte vi möta den, men han som har skapat oss till sin avbild, erbjuder oss sin mäktiga resurs:

*Kärleken är
tålig och mild.
Kärleken avundas inte,
den skryter inte,
den är inte uppblåst.
Den beter sig inte illa,
den söker inte sitt,
den brusar inte upp,
den tänker inte på det onda.
Den gläder sig inte över orätten
men gläder sig med sanningen.
Allt bär den, allt tror den,
allt hoppas den,
allt uthärdar den.
Kärleken upphör aldrig.
(1 Korintierbrevet 13:4-8)*